

Explaining the Economic Growth Status of South Asian Countries from a Geopolitical Perspective (Case Study: 2008-2024)

Maryam Shabani

Corresponding author; Department of Geography, Branch Kermanshah, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. E-mail: maryamshabani@iau.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Paper

Article history:

Received: 29 August 2024

Received in revised form:
12 September 2024

Accepted: 14 September 2024

Keywords:

Economic Growth,
South Asia,
Region,
Hegemonic Stability.

ABSTRACT

Paying attention to the economy and its growth and development is a basic and fundamental requirement for governments in order to increase the welfare of the citizens of the territory they govern. In the current world, there is a great difference between countries in terms of development level and economic power, and there exists a deep gap. In the geopolitical region of South Asia, whose countries are among the poor and developing countries, governments have not been able to plan properly in the global economic discourse. The main objective of this article is to explain the economic growth status of the countries of the geopolitical region of South Asia between 2008-2024, which is pursued by applying a descriptive-analytical research method and using library resources. Regarding the subject of the article, the theoretical approach involves the theory of hegemonic stability and economic growth in order to explain the economic growth status of the countries in this region. The results derived from the findings show that the countries of the South Asian geopolitical region have taken steps towards economic growth in view of global developments, but they are still countries with low economic growth.

Cite this article: Shabani, M. (2025). Explaining the Economic Growth Status of South Asian Countries from a Geopolitical Perspective (Case Study: 2008-2024). *New Geopolitics Research*, 2 (1), 203-227.

© The Author(s).

Publisher: Lorestan University.

DOI: <https://doi.org/10.22034/nrpg.2.1.11>

Introduction

In South Asia, economic growth has slowed from 7.4 percent in 2012 to 5.4 percent in 2011. Delays in the monsoon rains, electricity shortages, and macroeconomic imbalances, including budget deficits, high inflation, and the uncertain status of insurance and government bond stocks, have played a significant role in weakening economic activity in the region. The European debt crisis and the weak global economy have also had negative impacts on these activities. In India, as the region's largest economy, economic growth at the expense rate has slowed from 6.5 percent in fiscal year 2011 to 5.4 percent in fiscal year 2012 (which has ended in March 2013). This growth has remained remarkably stable in Pakistan, the region's second largest economy, at around 3.8 percent in fiscal year 2012-13, compared to 3.7 percent in fiscal year 2011-12. Also, the estimated economic growth in Bangladesh has decreased from 6.3 percent in 2011-2012 to 5.8 percent in fiscal years 2012-2013. Additionally, in Nepal, it has increased from 4.6 percent in 2011-2012 to 3.8 percent in 2012-2013. Sri Lanka's gross domestic product (GDP) growth has slowed from 3.8% in 2011 to 6.1% in 2012. In contrast, Afghanistan's economic growth has increased by about 11 percent due to good agricultural yields (World Bank, 2015).

Methodology

This article uses a descriptive-analytical method to examine the economic growth status of countries in the South Asian geopolitical region using library resources and Internet sites. The main concern of this article is to examine the economic growth status of the countries in this region, which are still far from achieving the sustainable economic growth. The main question raised in this article is: What is the economic growth status of the countries of the South Asian region from a geopolitical perspective?

Results and Discussion

According to the findings of the article, South Asia's GDP growth has been increasing, reaching 5.7 percent in 2013 compared to 5.4 percent in 2012, and reaching 6 percent in 2024 (Tables 1, 2, and 4). External constraints on the region's economic growth include environmental uncertainty, the prolonged financial risk stalemate in the United States, and the possibility of a resurgence of the crisis in the eurozone. The electricity shortage is expected to ease gradually over time as structural reforms continue and capacity expansion and financial stability improves in South Asian countries in this sector. But this constraint is likely to persist in the short term. With the gradual easing of the global economic slowdown, GDP growth in the South Asian geopolitical region reached 6.4 percent and 6.7 percent in 2014 and 2015, respectively. Of course, to accelerate it, a gradual recovery in the global demand for South Asian exports was supported. This requires political reforms, stronger investment activities, and a return to natural agricultural production. India's GDP growth, calculated based on the consumption expenditure factor, was 5.3 percent in the third quarter of 2012, driven by a relatively weak performance of the lower-end sectors of agriculture, industry, mining, and services. Economic growth in fiscal year 2012 and the period ending March 2013 was 5.4 percent, the weakest growth in nearly a decade. India's GDP growth was strengthened and improved to 6.4 percent in fiscal year 2013, despite challenging global economic conditions. Thus, a wide range of policy reforms were initiated in the second half of 2012, including liberalization of regulations for foreign direct investment in retail, air transport, and the broadcasting sector; increases in diesel prices; subsidized administration and rationing of liquefied petroleum gas (LPG); efforts to limit fuel subsidies; the approval of banking sector reforms in Parliament; the establishment of a high-level committee to clear the fast-track for infrastructure projects in the cabinet, and the

transition to the direct cash transfers to reduce leakages and target improvements in subsidies and welfare payments.

Conclusion

The economic outlook for the South Asian geopolitical region is fraught with several vulnerabilities and risks. Among the risks are internal risks, which include conditions of unplanned financial stabilization. Although governments across the region are committed to fiscal consolidation measures, with regard to the future elections in several South Asian countries that are to be held in the next two years, the pressure to implement these measures can increase public spending, although this is difficult to mitigate this issue. Moreover, the growth is in turn weaker than what is expected. Although raising revenue through planned measures (e.g., disinvestment plans for state-owned enterprises) cannot be achieved, it can lead to a larger budget deficit and increased government debt, with potentially negative consequences for sovereign credit. Another domestic risk is for agricultural crops, which are expected to suffer due to lower-than-expected rainfall or drought, which can have negative consequences for rural income and employment, rising food prices, inflation, the financial burden of subsidies, and overall economic growth. Overall, South Asia's economic growth will be 4.4 percent below baseline. Another source of external risk for South Asia is the possibility of a renewed crisis in the EU region, which is projected over the forecast horizon. The EU region is South Asia's largest export partner and the renewed financial market crisis in the EU region affects South Asia through trade and financial channels. The decline in crude oil prices is due to weaker than projected global growth, which is caused by both the two scenarios mentioned above and other unforeseen events, which provide benefits to the current account balance of South Asian countries and reduce the tax burden of fuel subsidies. If economic activity among migrants in oil-exporting countries in the Gulf region declines and demands for migrant workers are not met through negotiations, lower crude oil prices will also affect remittances sent by migrants. Therefore, the economic growth of the countries in the South Asian geopolitical region, with the exception of India, does not show a good outlook.

تبیین وضعیت رشد اقتصادی کشورهای آسیای جنوبی از دیدگاه ژئوپولیتیک

مورد مطالعه: سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۲۴ میلادی

مریم شعبانی ✉

نویسنده مسئول، گروه جغرافیا، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. رایانامه: maryamshabani@iau.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۹</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۶/۲۳</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۲۵</p> <p>کلیدواژه‌ها: رشد اقتصادی، آسیای جنوبی، منطقه، ثبات هژمونیک</p>	<p>توجه به اقتصاد و رشد و توسعه آن، از ملزومات اساسی و بنیادین برای دولت‌ها به منظور افزایش رفاه شهروندان در گستره سرزمینی است که در آن به حکومتداری می‌پردازند. در جهان کنونی، تفاوت میان کشورها از نظر سطح توسعه و توان اقتصادی زیاد و شکاف عمیقی میان آن‌ها وجود دارد. در منطقه ژئوپولیتیک آسیای جنوبی که کشورهای آن، جزء کشورهای فقیر و در حال توسعه هستند، دولت‌ها نتوانسته‌اند در گفتمان اقتصاد جهانی، برنامه‌ریزی مناسبی داشته باشند. هدف اصلی در این مقاله، تبیین وضعیت رشد اقتصادی کشورهای منطقه ژئوپولیتیک آسیای جنوبی بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۲ میلادی است که با روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای به انجام رسیده است. با توجه به موضوع مقاله، رویکرد نظری به نظریه ثبات هژمونیک و رشد اقتصادی بوده تا بتوان وضعیت رشد اقتصادی کشورهای این منطقه را تبیین کرد. نتایج برگرفته از یافته‌ها نشان می‌دهند که کشورهای منطقه ژئوپولیتیک آسیای جنوبی با توجه به تحولات جهانی، گام‌هایی به سمت رشد اقتصادی برداشته‌اند؛ اما همچنان کشورهایی با رشد اقتصادی پایین هستند.</p>

استناد: شعبانی، مریم. (۱۴۰۴) تبیین وضعیت رشد اقتصادی کشورهای آسیای جنوبی از دیدگاه ژئوپولیتیک مورد مطالعه: سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۲۴ میلادی، پژوهش‌های نوین سیاست جغرافیایی، ۲ (۱)، ۲۰۳-۲۲۷.

DOI: <https://doi.org/10.22034/nrpg.2.1.11>

ناشر: دانشگاه لرستان

مقدمه

در آسیای جنوبی، رشد اقتصادی، از ۷/۴ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۵/۴ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافته است. تأخیر در بارش باران‌های موسمی، کمبود الکتریسیته، عدم تعادل اقتصاد کلان که شامل کسری بودجه، تورم بالا و همچنین وضعیت نامعلوم بیمه و سهام قرضه دولتی است، در تضعیف فعالیت‌های اقتصادی منطقه نقش بسزایی داشته‌اند. بحران بدهی اروپا و اقتصاد ضعیف جهانی نیز تأثیراتی منفی بر این فعالیت‌ها داشته‌اند. در هند که بزرگترین نظام اقتصادی منطقه است، میزان رشد اقتصادی، در نرخ هزینه‌ها از ۶/۵ درصد در سال مالی ۲۰۱۱ به ۵/۴ درصد در سال مالی ۲۰۱۲ کاهش یافته است (که در مارس سال ۲۰۱۳ پایان یافته است). این رشد در پاکستان یعنی دومین نظام اقتصادی منطقه که حدود ۳/۸ درصد در سال‌های مالی ۲۰۱۲-۲۰۱۳ بوده در مقایسه با ۳/۷ درصد در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۲ به طور قابل توجهی ثابت مانده است. همچنین برآورد رشد اقتصادی در بنگلادش از ۶/۳ درصد در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۲ به میزان ۵/۸ درصد در سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۳ کاهش یافته است؛ به علاوه در نپال از میزان ۴/۶ درصد در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۲ به میزان ۳/۸ درصد در سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۳ رسیده است. رشد انبوه محصولات بومی (GDP) کشور سریلانکا از ۳/۸ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۶/۱ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافته است. در مقابل، رشد اقتصادی افغانستان به دلیل داشتن محصولات زراعی خوب در حدود ۱۱ درصد افزایش داشته است (World Bank, 2015).

تولیدات صنعتی در آسیای جنوبی، به علت مشکلات بومی و همچنین کمبود تقاضاهای خارجی، تا سه ماهه سوم سال ۲۰۱۲ کاهش داشته است؛ اما این میزان در سه ماهه چهارم همان سال افزایش یافت. بحران بدهی در اروپای شمالی بزرگترین بازار صادراتی آسیای جنوبی خسارت‌های جبران‌ناپذیر بر صادرات کشورهای آسیای جنوبی داشته است؛ اما ظاهراً صادرات برخی کشورها این دشواری‌ها را با موفقیت پشت سر گذاشته است. صنعت کشاورزی که شغل نیمی از مردم آسیای جنوبی به شمار می‌آید و پنجمین تولید انبوه محصولات بومی (GDP) است، به علت کمبود باران‌های موسمی آسیب دیده است. واگذاری وجه دوازده‌ونیم درصد تا مرز ۱۰۹ میلیارد دلار افزایش یافته است و توسط جریان‌های اقتصادی کشورهای عربی خلیج فارس که از افزایش قیمت نفت منفعت می‌برند، معلق ماند. جریان‌های سرمایه‌گذاری خصوصی در حدود ۷۲/۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ ثابت باقی ماند (۷۲/۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۱). در حالی که ورود به سرمایه‌گذاری اوراق بهادار، کاهش وام‌دهی و سرمایه‌گذاری اوراق بهادار در هند پس از تعدادی اصلاحات دچار نوسان شده است (Haver Analytics and World Bank, 2013).

مبانی نظری

رشد اقتصادی

رشد اقتصادی، عبارت از افزایش تولید ناخالص ملی یک کشور طی یک دوره معین است. تودارو^۱ رشد اقتصادی را فرایندی پایدار می‌داند که در اثر آن، ظرفیت تولید اقتصادی طی زمان افزایش می‌یابد و سبب افزایش سطح درآمد ملی می‌شود. کوزنتس^۲ رشد اقتصادی را به صورت زیر تعریف می‌کند: افزایش بلندمدت ظرفیت تولیدی به منظور عرضه هر چه متنوع‌تر کالاهای اقتصادی به مردم رشد اقتصادی نام دارد. رشد اقتصادی از زمانهای دور مورد توجه علمای اقتصادی قرار داشته است؛ بطوری که می‌توان آدام اسمیت^۳ را نظریه‌پرداز رشد اقتصادی نامید. داستان انباشت سرمایه در کشورهای اروپای غربی، ژاپن و ایالات متحده برخی از نظریه‌پردازان را به سمت و سوی الگوی رشد اقتصادی رهنمون ساخت. بر این اساس، انباشت سرمایه به همراه نیروی کار مرهم هر مشکل و سبب ساز توسعه و ترقی تلقی می‌گشت. به همین علت نیز، الگوی مذکور که ترکیبی از نیروی کار و سرمایه بود به الگوهای رشد اقتصادی منجر گردید. به تدریج روابط میان تولید، نیروی کار و سرمایه به ابزار ریاضی مسلط گردید و بدین ترتیب الگوی رشد هارود-دومار^۴ طرح شد. بر اساس الگوی هارود-دومار رشد اقتصادی به سه عامل نرخ پس‌انداز، نسبت سرمایه به تولید و نرخ استهلاک بستگی دارد. مطالعات اولیه رشد اقتصادی بیشتر به نقش سرمایه فیزیکی تأکید داشتند. اما اقتصاددانان با طرح

1. Todaro

2. Simon Kuznets

3. Adam Smith

4. Harrod-Domar Growth Model

مباحث جدید از قبیل تحقیق و توسعه، دانش و فناوری‌های جدید، ادبیات جدیدی را در این زمینه گشودند (Liliyan and et al, 2022: 131-132).

هژمون

هژمون در نظریه ثبات هژمونیک، «به کشوری اطلاق می‌شود که دارای قدرت برتر در ابعاد مختلف است، ایجاد قواعد و تسلط بر رژیم‌های بین‌المللی را ضمانت کرده و براساس آنها نظم و ثبات بین‌المللی را پدید می‌آورد. این قدرت تضمین‌کننده تعادل نظام خواهد بود و با افول آن، قواعد و هنجارهای حاکم نیز دچار تزلزل خواهند شد». توانایی و «داشتن امکان راهبری یا تسلط یک قدرت بر دیگران یا تلاش یک قدرت برای کسب امکان راهبری و یا تسلط بر دیگران را در مباحث ژئوپولیتیک، سلطه‌خواهی یا هژمونی^۱ گویند» (Mojtahedzadeh, 2012: 108-109). به طور کلی هژمونی، تسلط یک گروه بر گروه دیگر است، که اغلب توسط هنجارهای قانونی و ایده‌هایی پشتیبانی می‌شود. هژمونی واژه‌ای است که امروزه اغلب به اختصار برای توصیف موقعیت نسبتاً مسلط مجموعه‌ای خاص از ایده‌ها و گرایش‌های مرتبط با آن به کار می‌رود و به عنوانی عقلایی و بصری تبدیل شده؛ بنابراین انتشار یا حتی تفسیر ایده‌های جایگزین را محدود می‌کند. اصطلاح هژمونی مرتبط است با شناسایی بازیگر، گروه، طبقه یا حکومتی که قدرت هژمونیک را اعمال می‌کند و یا مسئول انتشار عقیده‌های هژمونیک است. هژمونی برگرفته از یک اصطلاح یونانی است که به سادگی به عنوان «تسلط بر آ» ترجمه می‌شود و آن را برای توصیف روابط بین دولت-شهرها بکار می‌برده‌اند. استفاده از آن در تجزیه و تحلیل سیاسی محدود بود تا زمانی که به طور مفصل و متمرکز توسط سیاستمدار و فیلسوف ایتالیایی، آنتونیو گرامشی^۳، بکار برده شد. بحث گرامشی در مورد هژمونی پس از تلاش‌های او برای درک بقای دولت سرمایه‌داری در کشورهای پیشرفته غربی بود. گرامشی به عنوان یک پیرو کارل مارکس، حالت غالب حکومت را با عنوان حکومت طبقاتی شناخت و علاقه‌مند به توضیح دادن راه‌هایی بود که فرم‌های نهادی خاص و روابط مواد تولیدی را برجسته‌سازی می‌کرد. برتری طبقاتی و در نتیجه بازتولید حالت تولید مرتبط با آن می‌تواند از طریق سلطه شدید یا اجبار به دست آید. با این حال، نظریه کلیدی گرامشی این بود که در جوامع پیشرفته سرمایه‌داری، حفظ حکومت طبقاتی توسط وسیله‌ای که عمدتاً به صورت توافق حاصل شده بود، از طریق رهبری فکری و اخلاقی به دست آمد. بنابراین تجزیه و تحلیل هژمونی گرامشی شامل تجزیه و تحلیل شیوه‌هایی است که این ایده‌های سرمایه‌داری منتشر و به عنوان عرفان عمومی و عادی پذیرفته شده است. یک طبقه وقتی هژمونیک است که توانایی جلب رضایت سایر نیروهای اجتماعی را به دست می‌آورد و حفظ این رضایت یک پروژه مداوم است. برای اطمینان از این رضایت، یک گروه برای درک منافع خود در ارتباط با شیوه تولید، و همچنین انگیزه‌ها، آرمان‌ها و منافع، به گروه‌های دیگر، نیاز دارد. گرامشی تحت تأثیر سرمایه‌داری، سهم بی‌رحمانه نهادهای جامعه مدنی را در شکل دادن به توجه‌های جمعی مشاهده کرد. از طریق مفهوم ملی-عمومی^۴، او همچنین نشان داد که چگونه هژمونی نیاز به تفسیر و توزیع ایده‌های مردمی بیش از منافع طبقات محدود دارد (Rosamond, 2017).

نظریه ثبات هژمونیک و رشد اقتصادی

«از نظر گرامشی لازمه هژمونی، جامعه مدنی است و آن را در برابر دولت سرکوبگر قرار می‌دهد. گرامشی از ایستگاه‌های تلویزیونی، خانواده، مدرسه، کلیسا، روزنامه‌ها و غیره، به دستگاه‌های هژمونی یاد می‌کند که افراد را به جای سرکوب، به قدرت حاکم پیوند می‌دهند. از نظر وی، سرکوب و تحکم به دولت اختصاص دارد، ولی هژمونی مخصوص جامعه‌ی مدنی است. گرامشی مطبوعات را یکی از دستگاه‌های هژمونیک می‌داند که در خدمت طبقه‌ی حاکم، برای ایجاد اجماع بر سر قدرت هستند. وقتی مفهوم هژمونی را با ایدئولوژی مقایسه کنیم، می‌بینیم که ایدئولوژی، ماهیتی ایستا دارد، درحالی‌که هژمونی دارای خاصیت و طبیعتی پویا و دینامیک است. از نظر گرامشی، هژمونی یعنی تولید رضایت و اجماع فرهنگی» (Rasi Tehrani, 2009: 104). به علاوه، تجزیه و تحلیل

1. Hegemony
2. Dominance Over
3. Antonio Gramsci
4. National-Popular

گرامشی از هژمونی بورژوازی در تجزیه و تحلیل تاریخی دقیق انجام گرفت، اما این امر به طور واضح برای استراتژی انقلابی سوسیالیستی نیز انجام شد. بدست آوردن رضایت قبل از به دست آوردن قدرت یک مفهوم واضح است و در اینجا گرامشی تفاوت بین دو استراتژی را ارائه می‌دهد: جنگ مانور (به طور اساسی حمله به طرف مقابل به حکومت بورژوازی) و جنگ موقعیت (تعامل با و سوءاستفاده مکانیسم سلطه ایدئولوژیک بورژوازی). اما مهم است بدانیم که گرامشی هژمونی را نه فقط به لحاظ ایده‌ها، بلکه همچنین در ارتباط با فرایندهای تولید نیز درک کرده است. یکی از فراگیرترین کاربردهای تفکر گرامشی در مورد هژمونی، تحلیل روابط بین‌الملل و اقتصاد سیاسی بین‌الملل است، از طریق آنچه به اصطلاح ماتریالیسم تاریخی فرامی‌نامیده شده است. محققان در این سنت دقت کرده‌اند که پروژه خود را از شیوه‌ای که هژمون در روابط بین‌الملل ارتدوکس (عمدتاً) واقع‌گرایانه مورد استفاده قرار گرفته است، تشخیص دهند. در تجزیه و تحلیل روابط بین‌الملل با محوریت حکومت، هژمونی موجودیت یک کشور یا گروهی از کشورها را در سیستم بین‌المللی تعریف می‌کند. در شاخه تحلیلی واقع‌گرایانه که به عنوان تئوری پایداری هژمونیک شناخته می‌شود، حضور هژمون (به عنوان مثال، بریتانیا در قرن نوزدهم و ایالات متحده بعد از سال ۱۹۴۵) الگوهای ثبات در نظام بین‌المللی را ایجاد می‌کند. هژمون علاقه خاصی به حفظ سیستم دارد و بنابراین آماده است تا امنیت سیستم را با قدرت نظامی خود تضمین کند. در عین حال، هژمون مسئول تشکیل قوانینی است که بر تعامل درون نظام بین‌المللی نظارت دارند (Rosamond, 2017). به طور کلی، از منظر رئالیستی - لیبرالیستی، سیستم هژمونیک، سیستمی است که در آن توزیع قدرت به گونه‌ای نابرابر است که یک دولت ابرقدرت نقش هژمونی را بازی می‌کند. در عین حال اینکه امور بین‌الملل از جمله ثبات اقتصادی - امنیتی و امنیتی - نظامی تا چه حد تابع قدرت و قابلیت‌های هژمون است، بحثی است که رئالیست‌ها و لیبرالیست‌ها، موضع مشترکی درباره آن ندارند (Qanbarlou, 2006: 861).

بر مبنای «نظریه ثبات هژمونیک، یک دولت برای تبدیل شدن به یک قدرت هژمونیک، نیازمند توانمندی‌های مادی (که از جمله مهمترین آنها کنترل بر منابع انرژی است) تصمیم و اراده لازم برای هژمون شدن و ارائه یک ایدئولوژی مشروعیت‌بخش در میان سایر بازیگران برای تبعیت از قدرت هژمونیک است. در بعد اقتصادی، هژمونی باید بر مواد خام به ویژه مواد خام استراتژیک مثل نفت کنترل داشته باشد، و نیز به منابع عمده سرمایه دسترسی واصله داشته باشد. ثبات هژمونی، نظریه‌ای است که اقتصاد بین‌الملل لیبرال را که بر آزادی تجارت بین‌الملل تمرکز دارد با اتکاء به قابلیت‌ها و اهرم‌های هژمون تحلیل می‌کند. اما نکته محوری این نظریه آن است که به شکلی متفاوت، بحران و به‌ویژه علل بروز آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. رابرت گیلیپین با ارایه نظریه ثبات هژمونیک، مسایل مختلف اقتصاد سیاسی بین‌الملل چون شکل‌گیری، رونق، شکوفایی، رکود و بحران را براساس دیدگاهی متفاوت مورد بررسی قرار می‌دهد» (Jalali, 57-62) (Saei and Torabi, 2010: 144-145).

برای دستیابی به رونق و شکوفایی اقتصادی، رقابت میان کشورها شکل گرفته است. این رقابت باعث شده که کشورهای هژمون، برای ادامه هژمونی خود، به شکل‌های مختلف، روابط خود را در عرصه بین‌الملل کنترل کنند. برای مثال از طریق سرمایه‌گذاری‌های کلان، جنگ، تحریم برخی کشورها و ... به‌هرحال «رقابت میان سرزمین‌ها در مقیاس‌های گوناگون در حال گسترش است. این رقابت در بخشی از فعالیت‌های کشاورزی، منابع انرژی، کالاهای تجهیزاتی و بسیاری از کالاها مصرفی به مثابه نیازهای فوری فراگیر شد. برای کالاهای مصرفی پایدار، مقیاس قاره‌ای یا منطقه‌ای مثل (اتحادیه اروپا) در این رقابت بیشتر معنادار است. تعداد بسیاری از خدمات در مقیاس محلی، ناحیه‌ای و در مواردی، ملی ارائه می‌شود؛ با این حال رقابت بین‌المللی در مورد خدمات قابل ارائه به بنگاه‌ها بسیار پرتحرک است. رقابت میان سرزمین‌ها به این موارد مربوط می‌شود: ۱. امکانات و تجهیزات موجود در سرزمین‌ها، شامل فراوانی و حاصل‌خیزی زمین‌های کشاورزی، منابع انرژی و معدنی، آب‌وهوا (این عامل، کشاورزی را تحت تأثیر قرار داد که تولید، مصرف انرژی و امکانات توریستی نیز متأثر از آن است)، سطح سازوکار تولید، وجود نیروی کار که کیفیت آن نیز به مکان مربوط است؛ ۲. تجهیزاتی که ارتباط با خارج را تأمین می‌کند» (Claval, 2015: 42).

بر اساس نظریه ثبات هژمونیک، برای برقراری نظم و ثبات اقتصادی - سیاسی در جهان، نیاز به یک کشور برای رهبری است که الزاماً این رهبر، کشوری است که دارای قدرت فائقه در جهان باشد. چارلز کیندلبرگر^۱ (۱۹۷۳) بیان می‌کند، یک اقتصاد جهانی

باز و لیبرال نیازمند وجود یک قدرت هژمونیک یا مسلط است. همچنین رابرت کوهن^۱ (۱۹۸۰) معتقد است وجود ساختارهای قدرت هژمونیک با سلطه یک کشور واحد، متضمن شکل‌گیری و توسعه رژیم‌های قوی بین‌المللی است، به طوری که قواعد این رژیم‌ها نسبتاً دقیق بوده و از سوی کشورها رعایت می‌گردد. به علاوه افول ساختارهای قدرت هژمونیک، نشانه‌ای از افول اقتدار رژیم‌های اقتصادی بین‌المللی است. البته این نظریه مدعی نیست که اقتصاد بین‌الملل در غیاب قدرت هژمون، توانایی انجام نقش و کارکردی را نداشته باشد؛ اقتصاد بین‌الملل در هر صورت در اشکال مختلفی وجود داشته است (Omidbakhsh, 2011: 69-70).

روش تحقیق

این مقاله با روش توصیفی-تحلیلی به بررسی وضعیت رشد اقتصادی کشورهای منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و سایت‌های اینترنتی، پرداخته است. آنچه دغدغه اصلی در این مقاله بوده، بررسی وضعیت رشد اقتصادی کشورهای این منطقه است که همچنان از دستیابی به آن به دور هستند. سوال اصلی در این مقاله این گونه مطرح گردیده است که وضعیت رشد اقتصادی در کشورهای منطقه آسیای جنوبی از دیدگاه ژئوپولیتیکی چگونه است؟

معرفی محدوده مورد مطالعه

مفهوم آسیای جنوبی به عنوان منطقه ژئوپولیتیکی مستقل از حوزه‌های ژئواستراتژیک همجوار و تقسیمات منطقه‌ای آنها، برای نخستین بار در سال ۱۹۶۳ از سوی سوئل کوهن مطرح شد. این منطقه در مجاورت آبهای اقیانوس هند قرار دارد که دریاها، خلیج‌ها و تنگه‌های راهبردی و مهمی مانند دریای عمان، دریای عرب، خلیج فارس، تنگه هرمز و تنگه مالاکا در داخل آن رخنه کرده‌اند. جنوب آسیا با سه منطقه ژئوپولیتیکی شرق و جنوب شرقی آسیا، آسیای مرکزی و غرب آسیا تلاقی دارد. این منطقه، شامل هشت کشور هند (۱،۳۸۰،۰۰۴،۳۹)، پاکستان (۲۲۰،۸۹۲،۳۳)، افغانستان (۳۸،۹۲۸،۳۴)، بنگلادش (۱۶۴،۶۸۹،۳۸)، سریلانکا (۲۱،۲۱۹،۰۰۰)، مالدیو (۵۴۰،۵۴)، بوتان (۷۷۱،۶۱) و نپال (۲۹،۱۳۶،۸۱) است که جمعیت آنها در سال ۲۰۲۳ حدود ۱،۸۵۶،۸۸۲،۴۰ نفر بوده است. آلفرد تیر ماهان استدلال کرد هر کشوری اقیانوس هند را در کنترل خود داشته باشد دنیا را در کنترل خواهد داشت. سوئل کوهن نیز منطقه شبه‌قاره هند را در آستانه تبدیل شدن به قلمرویی ژئواستراتژیک می‌داند. از سویی، منطقه شبه‌قاره هند در بین دو تا از مهمترین منابع تولید، توزیع و مصرف انرژی هیدروکربونی در جهان، یعنی حوزه خلیج فارس و حوزه دریای خزر به عنوان مهمترین منابع تولیدکننده انرژی، همچنین در شرق آسیا به عنوان یکی از بزرگترین بازارهای مصرف در جهان قرار دارد (Tahmasebi and Mahkouei, 2022: 115-116).

یافته‌های تحقیق

چشم‌انداز اقتصادی منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی

در منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی، رشد منطقه‌ای (GDP) به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده بود که از ۵/۷ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۶/۷ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش یابد. همچنین به واسطه تقاضاهای جهانی برای صادرات آسیای جنوبی، اصلاحات سیاسی در هند، افزایش فعالیت‌های سرمایه‌گذارانه و بازگشت به تولیدات کشاورزی معمول، مورد حمایت قرار گرفت. رشد GDP در هند تا حدود ۶/۴ درصد در سال مالی ۲۰۱۳ افزایش یافت و به حدود ۷/۳ درصد در سال ۲۰۱۵ رسید. همچنین برآورد رشد GDP برای محصولات انبوه در پاکستان، به ترتیب به ۴ و ۴/۲ درصد در دوره ۲۰۱۳-۱۴ و دوره ۲۰۱۴-۱۵ بوده است. در بنگلادش، رشد انبوه محصولات داخلی برای (GDP) از حدود ۶/۲ درصد به ۷/۲ درصد در دوره مورد بحث افزایش داشته است. به علاوه جریان‌های سرمایه‌گذاری خارجی در منطقه، ۲۰ درصد افزایش داشته است؛ یعنی از حدود ۸۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ به ۱۱۷ میلیارد دلار

در سال ۲۰۱۵ رسیده است (Haver Analytics and World Bank, 2013). در ادامه به سه چالش یا تنش که بر وضعیت رشد اقتصادی کشورهای منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی تأثیرگذار هستند اشاره می‌شود:

آشفتگی بدهی منطقه اروپا یا ایالات متحده آمریکا: ادامه بحران بازار مالی منطقه اروپا یا بلاتکلیفی بدهی مداوم ایالات متحده آمریکا در زمینه مالی و بازرگانی، بر منطقه جنوب آسیا تأثیرگذار خواهد بود. بی‌ثباتی بازارهای مالی بین‌المللی می‌تواند برای هند در زمینه سرمایه‌گذاری و تعویض کسری بودجه جاری خود، مشکل ساز شود.

چالش‌های مالی: گرچه دولت‌های آن سوی منطقه از عهده اعانه‌های هنگفت مالی و کسری بودجه خود بر آمده‌اند، این تلاش‌ها می‌تواند به‌وسیله کاهش فشارها و خصوصاً با گزینش‌های برنامه‌ریزی شده در چندین کشور طی دو سال آینده، خطی فرعی بگشاید. علی‌الخصوص، اگر رشد ضعیف فشارها و خصوصاً با گزینش‌های برنامه‌ریزی شده در چندین کشور طی دو سال آینده، خطی فرعی بگشاید. به علاوه اگر رشد ضعیف اقتصادی و کسری بودجه ادامه داشته باشد ممکن است بالقوه باعث ناسازگاری اعتبار دولت شود.

کشاورزی: محصولات زراعی ضعیف، تأثیر منفی بر درآمدها و شغل‌های روستایی، هزینه غذا، تورم، هزینه عمومی، فروکش کردن زمین‌ها و رشد کلی خواهد داشت (Haver Analytics and World Bank, 2013).

جدول ۱. شاخصهای اقتصادی منطقه جنوب آسیا^۱ (تغییر سالانه به درصد)

شاخص	سال	۲۰۰۹ ^a	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار ^b	۵.۹	۹.۳	۷.۴	۵.۴	۵.۷	۶.۴	۶.۷	۶.۷
سرانه GDP (به دلار آمریکا)	۴.۴	۷.۸	۵.۹	۴	۴.۳	۵	۵.۳	۵.۳
PPP GDP ^d	۵.۹	۹.۴	۷.۴	۵.۴	۵.۷	۶.۴	۶.۷	۶.۷
مصرف خصوصی	۵.۴	۶.۶	۵.۹	۵.۸	۶	۶.۵	۶.۸	۶.۸
مصرف عمومی	۵.۸	۱۱.۱	۶.۳	۵.۸	۵.۷	۵.۸	۵.۹	۵.۹
سرمایه‌گذاری ثابت	۸.۸	۱۲.۳	۵.۸	۵.۲	۶.۲	۷.۲	۷.۵	۷.۵
صادرات، GNFS ^e (goods and non-factor services)	۱۱.۳	۱۶.۹	۱۶.۵	۴.۴	۶.۱	۸.۳	۸.۹	۸.۹
واردات، GNFS ^e	۹.۶	۱۴.۸	۲۱.۱	۷.۲	۶.۶	۸	۸.۶	۸.۶
صادرات خالص، کمک به رشد	-۳	-۶	-۲.۵	-۱.۵	-۸	-۷	-۸	-۸
حساب جاری bal/GDP (%)	-۶	-۲.۷	۳.۲	۳.۸	-۳.۲	-۲.۶	-۲	-۲
تعدیل کننده GDP (متوسط، LCU)	۶.۵	۹.۳	۸.۳	۸.۹	۹.۳	۸.۶	۸.۴	۸.۴
تبادل مالی GDP (%)	-۷.۱	۷.۸	-۷.۳	-۹	-۸.۳	-۷.۷	-۷	-۷

Source: World Bank, 2015

۱. f. فواصل میان نرخ رشد به طور متوسط گسترده است، و متوسط سهم رشد، نسبت و تعدیل کننده‌ها به عنوان میانگین ساده از میانگین وزنی سالانه برای منطقه محاسبه شده است.

b. تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار و قطعات مصرفی به دلار آمریکا در سال ۲۰۰۵ اندازه‌گیری شده است.

c. آمار و ارقام GDP در سال تقویم (CY) بر اساس تاریخ سه ماهه برای هند معرفی شده‌اند. برای بنگلادش، نپال و پاکستان، داده CY با در نظر گرفتن رشد متوسط بیش از دو دوره سال مالی، با ارائه تقریبی از فعالیت CY محاسبه شده است.

d. GDP براساس نرخ ارز PPP اندازه‌گیری شده است.

e. صادرات و واردات کالاها و خدمات غیرعامل.

f. درآمد ملی و داده‌های حساب محصول برای کشورهای جنوب آسیا برای سال مالی محاسبه می‌شوند؛ درحالی‌که محصولات در سال تقویمی (CY) در نظر گرفته می‌شوند. سال مالی از ۱ جولای تا ۳۰ ژوئن در بنگلادش و پاکستان، از ۱۶ جولای تا ۱۵ ژوئیه در نپال، و از ۱ آوریل تا ۳۱ مارس در هند است. با توجه به شیوه‌های گزارشگری، گزارش بنگلادش، نپال و پاکستان FY2009/10 و داده‌ها در CY 2010 است؛ درحالی‌که گزارش‌های هند FY2009/10 در CY2009 است.

جدول ۲. میزان تولید ناخالص ملی به قیمت بازار در آسیای جنوبی

منطقه	سال	۲۰۰۹ ^a	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جنوب آسیا به استثنای هند		۴.۶	۵.۱	۵.۱	۴.۸	۴.۹	۵.۳	۵.۵
هند		۶.۶	۹.۶	۶.۹	۵.۱	۶.۱	۶.۸	۷
هزینه‌های عامل		-	۸.۴	۶.۵	۵.۴	۶.۴	۷.۱	۷.۳
پاکستان		۴.۲	۳.۱	۳	۳.۷	۳.۸	۴	۴.۲
بنگلادش		۵.۲	۶.۱	۶.۷	۶.۳	۵.۸	۶.۲	۶.۵

Source: World Bank, 2015

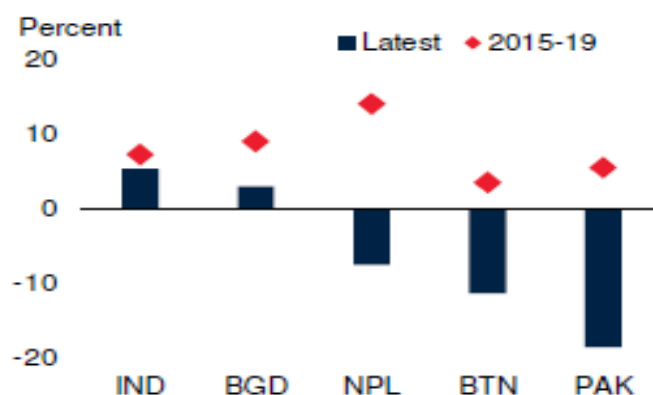
جدول ۳. وضعیت اقتصادی کشورهای جنوب آسیا بر مبنای سال تقویمی و سال مالی

شاخص	سال	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
مبنا سال تقویمی								
بنگلادش	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۵.۲	۶.۴	۶.۵	۶.۱	۶	۶.۳	۶.۵
	حساب جاری bal/GDP (٪)	۰.۶	۱.۸	۰.۲	۰.۸	۰.۸	۱	۰.۹
هند	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۶.۲	۱۰.۴	۷.۹	۵.۵	۵.۸	۶.۶	۶.۹
	حساب جاری bal/GDP (٪)	-۵	-۳.۲	-۳.۶	-۴.۵	-۳.۸	-۳	-۲.۴
نپال	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۳.۴	۴.۴	۴.۲	۴.۲	۴	۴.۲	۴.۳
	حساب جاری bal/GDP (٪)	-۰.۹	-۲.۶	۰.۲	۰.۷	۰.۷	۰.۸	۱
پاکستان	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۴.۲	۳	۳.۴	۳.۸	۳.۹	۴.۱	۴.۲
	حساب جاری bal/GDP (٪)	-۱.۴	-۰.۷	-۱	-۱	-۰.۸	-۰.۷	-۰.۵
سريلانكا	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۴.۴	۸	۸.۳	۶.۱	۶.۸	۷.۱	۷.۲
	حساب جاری bal/GDP (٪)	۳.۷	-۲.۳	-۷.۹	-۷.۱	-۵.۸	-۵	-۴.۳
مبنا سال مالی								
بنگلادش	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۵.۲	۶.۱	۶.۷	۶.۳	۵.۸	۶.۲	۶.۵
هند	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۶.۶	۹.۶	۶.۹	۵.۱	۶.۱	۶.۸	۷
	تولید ناخالص داخلی واقعی در هزینه‌های عامل	-	۸.۴	۶.۵	۵.۴	۶.۴	۷.۱	۷.۳
نپال	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۳.۴	۴.۸	۳.۹	۴.۶	۳.۸	۴.۱	۴.۳
پاکستان	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار (رشد سالانه٪)	۴.۲	۳.۱	۳	۳.۷	۳.۸	۴	۴.۲

Source: World Bank, 2013

به طور کلی رشد تولید جهانی با پتانسیل آن همگرا شده است و رشد برای برخی از اقتصادهای بزرگ در حالت صعودی شگفت‌زده است. خطرات ژئوپولیتیکی افزایش یافته است، اما نسبت به دوره‌های قبلی آشفتگی کمتر باقی مانده است. در آسیای جنوبی نیز، برآورد می‌شود که رشد بیشتر از حد انتظار بوده است که عمدتاً به دلیل بخش عمومی است. سرمایه‌گذاری در تمام کشورهای جنوب آسیا کمتر از میانگین قبل از همه‌گیری (کرونا) است. بهبود سفرهای بین‌المللی تا حدی از اقتصاد حمایت کرده است، اما سفر هنوز به سطح قبل از همه‌گیری باز نگردیده است. اقتصاد جنوب آسیا (به استثنای افغانستان) در سال ۲۰۲۳ به میزان ۶٫۶ درصد رشد کرد، یعنی ۱ درصد سریعتر از آنچه در نسخه اکتبر ۲۰۲۳ پیش‌بینی شده بود، که نشان دهنده رشد بهتر از حد انتظار در هند بوده است. این سریعترین نرخ رشد در بین منطقه بازار نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه^۱ بوده است. در بسیاری از کشورها، کسری‌های حساب جاری بزرگ قبلی، تا حدی به دلیل فشرده سازی واردات، کاهش یافته است، اما جریان سرمایه همچنان کاهش یافته است. در چندین کشور، اقدامات مورد استفاده همچنان مانع رشد شده است. در نتیجه، رشد اقتصادی در کشورهای جنوب آسیا به جز هند، عمدتاً ضعیف‌تر از میانگین قبل از کرونا بوده است. رشد مصرف دولت و کل سرمایه‌گذاری در بجهوه مبارزات انتخاباتی تقریباً در تمام اقتصادهای جنوب آسیا طی سال‌های ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴ قوی باقی ماند. مصارف دولت و کل سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۳ به ترتیب ۶٫۲ و ۸٫۵ درصد رشد کردند که بیش از دو برابر رشد مصرف خصوصی بوده است (World Bank, 2024: 5-9).

رشد سرمایه‌گذاری خصوصی نسبت به نرخ پیش از همه‌گیری (۲۰۱۵-۲۰۱۹) در همه کشورهای جنوب آسیا به شدت کاهش داشته است (شکل شماره ۱). ضعف سرمایه‌گذاری خصوصی آسیای جنوبی بخشی از یک پدیده گسترده‌تر در بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه (EMDEs) است؛ گرچه در جنوب آسیا نسبت به مناطق دیگر کمتر مشخص است. بنابراین در دهه ۲۰۲۰، رشد سرمایه‌گذاری خصوصی آسیای جنوبی (۳٫۵ درصد در سال) به طور متوسط حدود نیمی از سرعت آن در پنج سال قبل از همه‌گیری بوده است (۷٫۲ درصد در سال طی سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۹). اگرچه سرمایه‌گذاری خصوصی سریعتر از جاهای دیگر رشد کرده است، اما همچنان سهم کمتری از تولید را در جنوب آسیا نسبت به سایر بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه در بر می‌گیرد. سرمایه‌گذاری خصوصی از سال ۲۰۲۰ تاکنون ۲۳ درصد از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است که نسبت به سهم قبل از همه‌گیری آن ۲۴ درصد و بسیار کمتر از سهم ۳۱ درصدی تولید ناخالص داخلی در میان سایر بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه است. در جنوب آسیا، متوسط نرخ تورم به ۸٫۹ درصد رسید و در ژانویه ۲۰۲۴ به ۵٫۹ درصد کاهش یافت. در بنگلادش، پاکستان و سریلانکا، کاهش نرخ ارز عامل اصلی تورم از سال ۲۰۲۱ بوده است. پس از افزایش نرخهای سیاستی در طی سال ۲۰۲۲ و بخشی از سال ۲۰۲۳، نرخهای سیاست پولی، برای اکثر کشورهای منطقه یا در سطوح بالا ثابت نگه داشته شده و یا شروع به کاهش کرده است (World Bank, 2024 : 8-13).

شکل ۱: رشد سرمایه‌گذاری خصوصی در کشورهای منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی
World Bank, 2024: 8

جدول ۴: رشد اقتصادی در کشورهای منطقه آسیای جنوبی^۱

سال پایه تقویمی	سال مالی کشور	رشد تولید ناخالص داخلی واقعی با قیمت‌های ثابت بازار (درصد)				بازبینی برای پیش‌بینی از اکتبر ۲۰۲۳	
		۲۰۲۲	(e) ۲۰۲۳	(f) ۲۰۲۴	(f) ۲۰۲۵	(f) ۲۰۲۴	(f) ۲۰۲۵
منطقه آسیای جنوبی به استثنای افغانستان	-	۵.۷	۶.۶	۶	۶.۱	./۴	./۳
مالدیو	ژانویه تا دسامبر	۱۳.۹	۴	۴.۷	۵.۲	-./۵	-./۳
سریلانکا	ژانویه تا دسامبر	-۷.۳	-۲.۳	۲.۲	۲.۵	./۵	./۱
مبنای سال مالی	-	۲۱.۲۲	(e) ۲۲.۲۳	(f) ۲۳.۲۴	(f) ۲۴.۲۵	(f) ۲۳.۲۴	(f) ۲۴.۲۵
بنگلادش	جولای تا ژوئن	۷.۱	۵.۸	۵.۶	۵.۷	۰	-./۱
بوتان	جولای تا ژوئن	۴.۸	۴.۶	۴.۹	۵.۷	./۹	۱.۱
هند	آوریل تا مارس	۹.۷	۷	۷.۵	۶.۶	۱.۲	./۲
نیپال	نیمه جولای تا نیمه جولای	۵.۶	۱.۹	۳.۳	۴.۶	-./۶	-./۴
پاکستان	جولای تا ژوئن	۶.۲	-./۲	۱.۸	۲.۳	./۱	۰

World Bank, 2024: 1

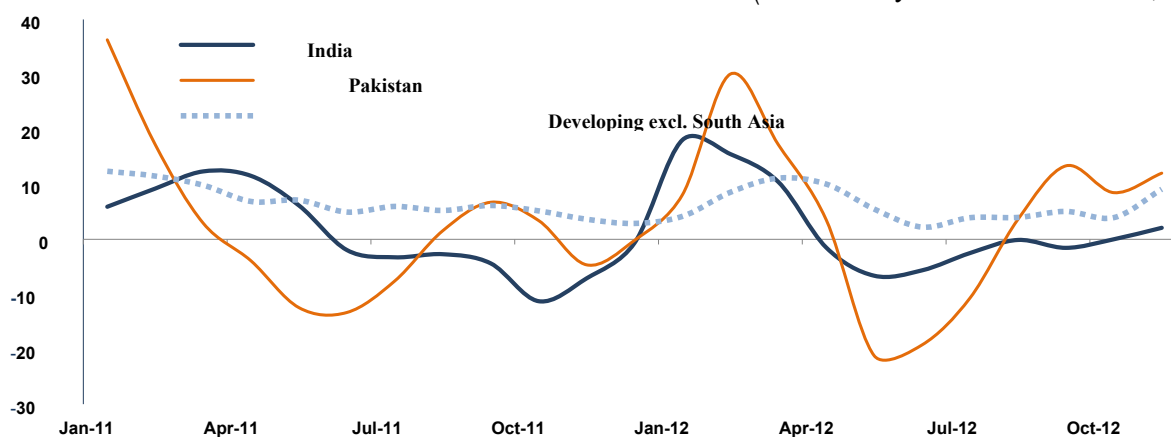
پیشرفت‌های اقتصادی اخیر در منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی

عملکرد اقتصادی منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی در سال ۲۰۱۲ در مواجهه با جریان‌های خارجی و داخلی تضعیف شده است. رشد انبوه محصولات بومی (GDP) منطقه آسیای جنوبی از ۷/۴ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۵/۴ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت. این کاهش هم‌زمان با جریان‌های بحران بدهی منطقه اروپا بود. با تضعیف رشد جهانی و تأثیرات آن، عوامل ناسازگار داخلی در منطقه جنوب آسیا رو به وخامت گذاردند. به تعویق افتادن باران‌های موسمی منجر به کاهش محصولات کشاورزی، کمبود الکتریسیته و عدم تعادل اقتصاد کلان می‌شود که اقتصاد کلان خود شامل کسری بودجه، تورم بالا و همچنین نامعلوم بودن وضعیت بیمه‌ها و سهام قرضی و دولتی می‌شود. فرایندهای مذکور به تضعیف فعالیت‌های اقتصادی و کاهش سرمایه‌گذاری دامن می‌زند. کاهش درآمدهای صادراتی منطقه در طی سه ماهه دوم و سوم سال ۲۰۱۲ و افزایش قیمت‌های بین‌المللی، واردات نفت خام، وضعیت سرمایه‌گذاری جاری کشورهای آسیای جنوبی را تحت فشار قرار داده است. لازم به ذکر است این روند توسط افزایش یکنواخت وجه‌ارسالی اندکی کاهش یافته است. اگرچه سرعت تورم در آسیای جنوبی در شش ماهه دوم سال ۲۰۱۲ افزایش یافت، تورم سالانه نیز به طور قابل‌توجهی بالاتر از میانگین سایر مناطق در حال توسعه باقی می‌ماند. این امر نشان‌دهنده محدودیت ظرفیت ساختاری یا به عبارت دیگر سیاست‌های مالی انبساطی در سال‌های اخیر است. کسری‌های هنگفت، بودجه سال‌های اخیر و تورم بالای مداوم در کشورهای آسیای جنوبی، آزادی عمل تسهیلات بیمه یا میزان تقاضا برای حمایت از رشد اقتصادی را محدود کرده است. پیش‌بینی می‌شود که کشورهای آسیای جنوبی، آزادی عمل تسهیلات بیمه یا میزان تقاضا برای حمایت از رشد اقتصادی را محدود کنند. پیش‌بینی می‌شود که کشورهای آسیای جنوبی به بهبود اقتصاد کلان خود و همچنین بازسازی سیاست‌های اتکایی خود تمایل دارند. این اقدام به منظور مقاومت در مقابل ضربه‌های خارجی است؛ همچنان که محرک‌های رشد اقتصاد داخلی درازمدت خود را افزایش می‌دهند. این امر مگر با تلاش‌های مداوم در زمینه اتحاد مالی در طی یک دوره متوسط، حفظ سیاست‌های محتاطانه اقتصاد کلان، افزایش اصلاحات ساختاری به منظور تسهیل‌سازی محدودیت‌های ظرفیتی و بهبود تجارت‌های محیطی

۱. توجه: (e) = برآورد؛ (f) = پیش‌بینی. تولید ناخالص داخلی با میانگین قیمت‌ها و نرخ ارز بازار در سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۱۹ اندازه‌گیری شد. آمار حساب‌های ملی برای افغانستان در دسترس نیست. برای برآورد پیش‌بینی‌های کل منطقه‌ای در سال تقویمی، پیش‌بینی‌های سال مالی با در نظر گرفتن میانگین دو سال مالی متوالی برای بنگلادش، بوتان، نیپال و پاکستان به سال تقویمی تبدیل می‌شوند، زیرا پیش‌بینی‌های تولید ناخالص داخلی سه‌ماهه در دسترس نیست.

در بخش خصوصی میسر نمی‌شود. محصولات صنعتی و صادرات ثبات یافته، و بحران را با موفقیت به سمت رشد اقتصادی پشت سر گذاشته است (World Bank, 2015).

پس از یک کاهش شدید در طی سه ماهه دوم سال ۲۰۱۲، تولیدات صنعتی در آسیای جنوبی ثبات یافت و با افزایش درآمد با سرعت سالانه ۲/۴ درصد در سه ماهه سوم سال افزایش یافت. تولیدات صنعتی در هند از سال گذشته تا اکتبر ۲۰۱۲ به ۸/۳ درصد نوسان یافت و سپس در نوامبر به ۰/۱ درصد کاهش یافت که این امر ناشی از اختلاف در زمان بندی جشنواره دیوالی^۱ بود. [در طی این دو سال] درآمد صنعتی هند براساس یک دوره فصلی منظم تا ۲/۱ درصد در سه ماهه چهارم، در مقایسه با سه ماهه قبلی سال افزایش یافت (شکل شماره ۲). فعالیت‌های صنعتی در پاکستان با سرعت سالانه، به ۱۲ درصد افزایش یافت. این درصد در سه ماهه چهارم سال در مقایسه با سه ماهه قبل برآورد شد و در نوامبر، ۶/۵ درصد بالاتر از سال گذشته بود. اما عرضه ناکافی الکتریسیته و گاز برای کارخانجات با قدرت محدود، بخش صنعتی پاکستان را همچنان مختل کرد. در سریلانکا تقاضای ضعیف خارجی و رشد اقتصادی اندک، بر تولیدات صنعتی تأثیرات منفی گذاشته است. اما سرعت این کاهش در اکتبر اندکی پایین آمده، به صورتی که حجم تولیدات به ۷/۱ درصد کمتر از سال گذشته رسیده است. این درصد در مقایسه با ۸- درصد تولیدات در سپتامبر بوده است (Haver Analytics and World Bank, 2013).

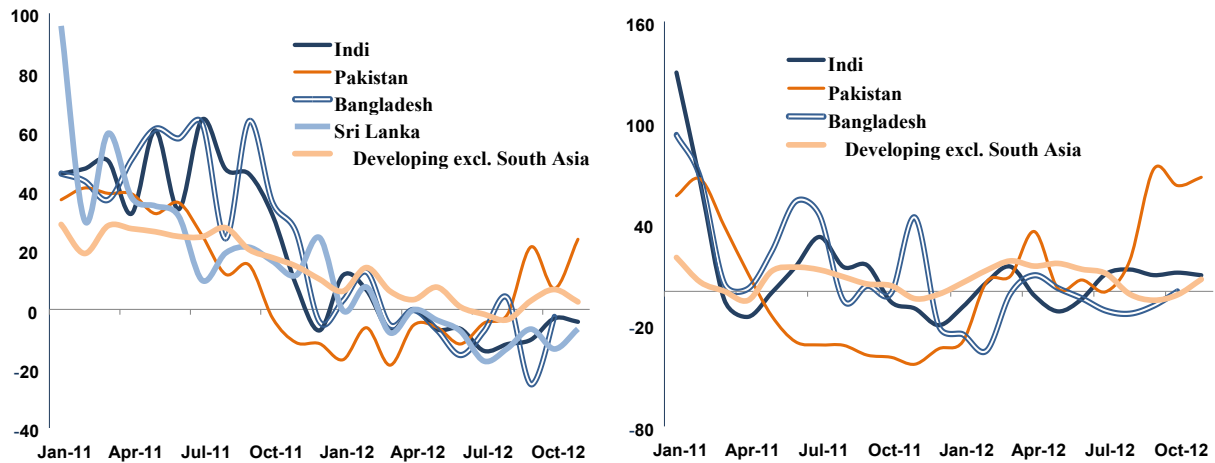

شکل شماره ۲: تولید صنعتی در بالاترین نقطه در آسیای جنوبی

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

بحران‌های بدهی در ناحیه یورو، بزرگترین بازار صادرات آسیای جنوبی تأثیرات چشم‌گیری در صادرات کشورهای آسیای جنوبی دارد. رکود صادرات آسیای جنوبی در تابستان ۲۰۱۲، به خصوص در شرایطی که دلار ایالات متحده گران بود، خصوصاً هنگامی که بار میزانهای دو رقیمی توسعه در سال ۲۰۱۰ و نیمه اول ۲۰۱۱ مخالف بود (شکل شماره ۳ قسمت اول). اما بهبود سرعت رشد تقاضا در ایالات متحده و چین در نیمه سوم ۲۰۱۲ روبه رشد حرکت کرد (شکل شماره ۲ بخش دوم). در هند، سرعت کاهش درآمدهای ماهیانه در اکتبر و نوامبر در مقایسه با کاهش‌های رشد سالیانه نیمه دوم و سوم ۲۰۱۲ بعد از این که آشفتگی بدهی ناحیه‌ی یورو در ابتدای ماه تشدید شد، کاهش یافت و رشد میزان صادرات به ثبات رسید. در ماه‌های منتهی به نوامبر، رشد صادرات پاکستان افزایش یافت که به طور ویژه نشان دهنده افزایش در صادرات لباس و محصولات است. با این حال کمبودهای اکثریت در نیمه دوم دسامبر به‌طور متفاوتی تولید پارچه را تحت تأثیر قرار داد و رشد صادرات را در ماه‌های بعدی سرکوب کرد. بعد از تجزیه رکود در طول ژوئن تا دسامبر رشد میزان صادرات بنگلادش در سه ماهه مانده به اکتبر در مقایسه با بخش قبلی، هنگامی که یک رشد در تقاضای پوشاک ایالات متحده تا حدودی تقاضای ضعیف اروپایی را خنثی کرد، یکنواخت بود. به طور مشابه در سریلانکا، با افزایش صادرات پوشاک سرعت رکودهای سالیانه در صادرات‌های کلی در ماه‌های اخیر کاهش یافت، ولی درآمدهای صادراتی در شرایط دلار ایالات متحده هنوز هم ۶۶ درصد در نوامبر کمتر از سال قبل بودند (Haver Analytics and World Bank, 2013).

ارزش صادرات فصلی به درصد رشد صادرات سال به سال به درصد براساس دلار آمریکا

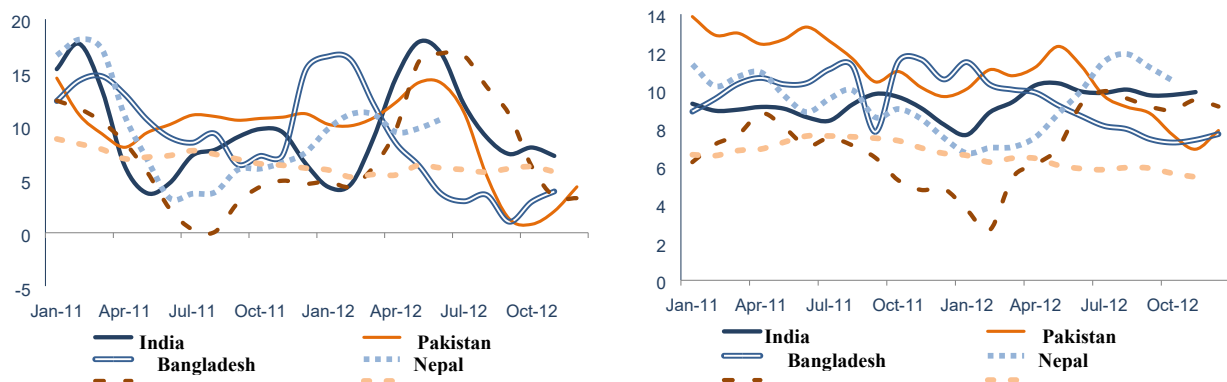

شکل ۳- حجم صادرات و ارزش رشد درآمدی جنوب آسیا به شدت در سال ۲۰۱۲ کاهش یافته است.

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

کاهش جریان تورم در سراسر منطقه و بالا بودن پایداری در تورم اصلی

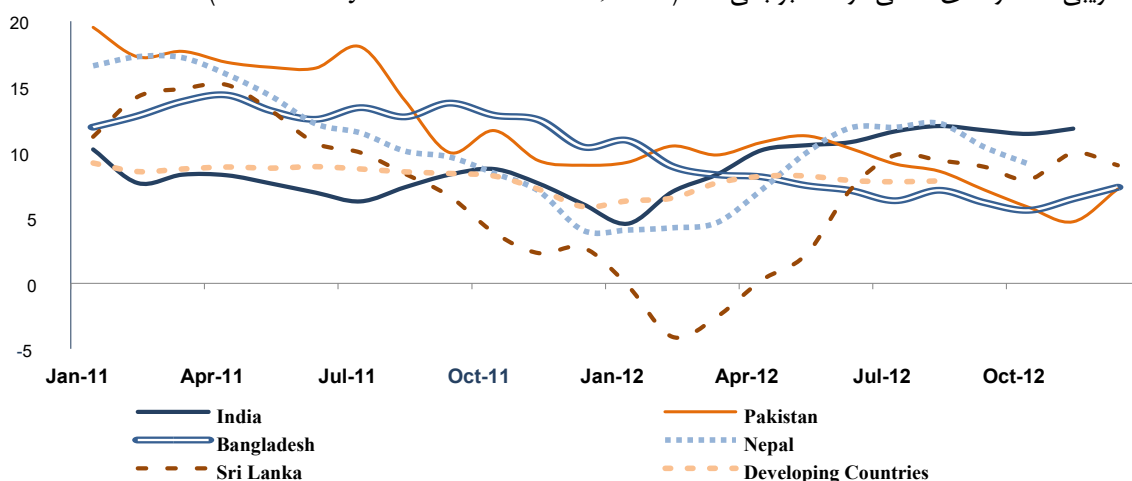
با انعکاس ضعیف شدن فعالیت‌ها از نیمه دوم سال ۲۰۱۲ و آغاز وقفه‌های تولید و یک تعادل در تورم غذایی، شتاب تورم به شدت در کشورهای جنوب آسیا در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ کاهش یافته است. در منطقه به هنگام ورود محصولات کشاورزی به بازار برای متعادل کردن تورم، هزینه مصرف کنندگان از ۸.۴ درصد در آگوست به ۶.۲ درصد قیمت‌های سالیانه در سه ماهه منتهی به اکتبر رسید (قسمت اول شکل ۴). در سراسر منطقه به جز هند، تورم غذا به طور شدید در سطوح بالا باقی ماند. با این حال تورم سالیانه دوباره در دسامبر در پاکستان بالا گرفته که تا حدودی به خاطر این بود که قیمت غذا به سرعت رشد داشت (شکل شماره ۴). اما تورم سالانه دوباره در ماه دسامبر در پاکستان، تا حدودی با شتاب و با سرعت در افزایش قیمت‌های مواد غذایی ایجاد می‌شود. تورم همچنین بنگلادش را در بر داشت، اما این اتفاق به میزان کمتری افتاد. اخیراً افزایش قیمت سوخت نشان دهنده تورم مشابه قیمت بالای مواد غذایی است. علی‌رغم تعادل تورم منطقه‌ای از کوارتر دوم سال ۲۰۱۲ میلادی، تورم سالیانه هزینه مصرف کنندگان تا ۷.۵ درصد در پاکستان و بنگلادش بالا رفت و نزدیک به ۹-۱۰ درصد در هند، نپال و سریلانکا به طور چشمگیری بالاتر از میانگین کشورهای در حال توسعه باقی ماند (شکل ۳ قست دوم) (World Bank, 2013).

شکل ۴. کاهش بودن شتاب تورم و بالا بودن تورم سالانه در مقایسه با میانگین برای کشورهای در حال توسعه^۱

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

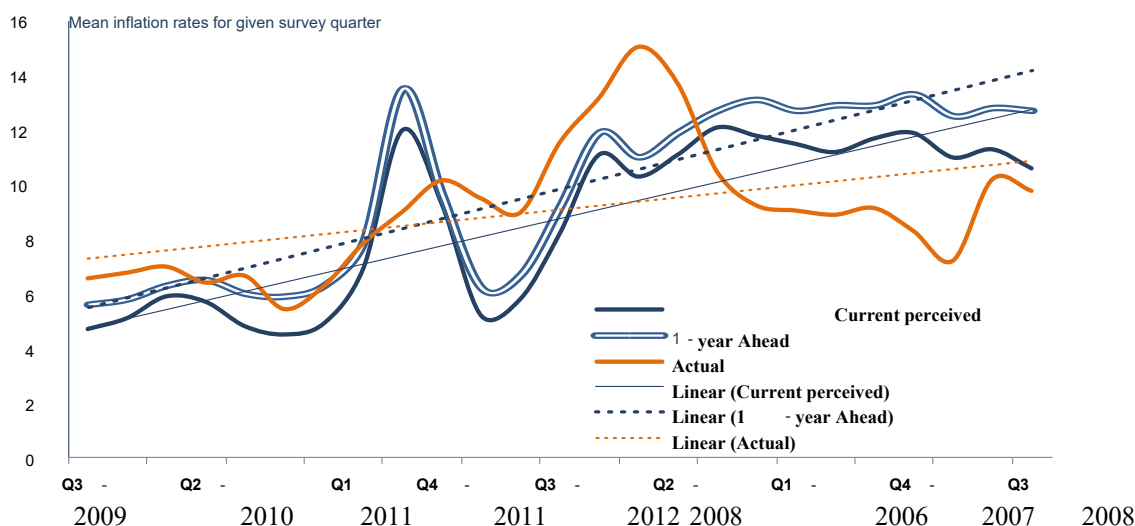
۱. توجه: نرخ تورم هند بر اساس شاخص قیمت مصرف‌کننده برای کارگران صنعتی (CPI-IW). برای تورم سالانه در نمودار دوم، CPI در تمام هند، از تورم جدید از دسامبر ۲۰۱۱ به بعد استفاده می‌شود.

پایداری تورم در آسیای جنوبی نشان‌دهنده فشارهای قابلیت ساختاری در تولید است و تا حدودی نتیجه یک محیط تجاری ضعیف؛ همچنین بهبود نیافتن انتظارات مربوط به تورم است. در پاکستان تورم اصلی نزدیک به ۱۰ درصد ثابت مانده است. علی‌رغم کاهش تورم یک سال قبل، تورم در هند از ۵٫۶ درصد در کوارتر سوم ۲۰۰۶ به ۹٫۲ درصد در کوارتر ۲۰۰۹ بالا گرفت و به ۱۲٫۷ درصد در کوارتر سوم ۲۰۱۲ رسید (شکل ۴). علاوه بر این تورم مواد غذایی در هند بر پایه‌های سالیانه بالا مانده است. با آن‌که درآمدهای روستایی و شهری در سالهای اخیر بالا رفته و باعث شده است که تقاضاهای زیادی برای پروتئین‌ها، میوه‌ها و سبزیجات به وجود آید، سرعت افزایش منابع با آنها همخوانی ندارد، و این تا حدودی به خاطر تنگناهای ساختاری در تولید غذا و ذخیره‌سازی آذوقه است (شکل ۵). در نپال بحرانهای سیاسی مداوم و فشارهای زیرساختاری باعث شدند که منابع داخلی به سرعت و با تقاضای بسیار زیاد که تا حدودی با منافع مالی تقویت می‌شوند، نرسند، و باعث فشارهای مربوط به تورم پایدار باقی بمانند؛ پول رایج روپیه نپال را نزدیک به قیمت روپیه هند نگه داشت و باعث بیشتر شدن فشارهای تورمی در روند کاهش روپیه هند شده است. در سریلانکا کاهش بهای پول کشور، باعث حطی و افزایش اولیه در قیمت سوخت و توزیع کالا شد، که تورم تا جولای ۱۰ درصد افزایش یافت و تورم نزدیک به سطح تقریبی ۹٫۱ درصدی تعادلی در دسامبر باقی ماند (Haver Analytics and World Bank, 2013).

شکل ۵. متعادل تر بودن تورم مواد غذایی در کشورهای دیگر نسبت به هند به درصد

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

شکل ۶. افزایش انتظارات تورمی در هند از سال ۲۰۰۶^۱

Source: Reserve Bank of India and World Bank

۱. توجه: شاخص تورم قیمت مصرف‌کننده برای کارگران صنعتی

تورم مستمر و کمبود مالی گسترده در آسیای جنوبی، به طور کلی باعث دسترسی محدود به منابع پولی شده و رشد را با وقفه مواجه کرده است تا قادر به انجام واکنش لازم به شوک‌های داخلی و خارجی در مواقع لزوم باشد. در هند، علیرغم بیابیه رشد GDP به میزان ۵/۳ درصد در سه ماهه سال ۲۰۱۲ از ۸ درصد بیشتر در سالهای مالی ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰، شاهد تورم شدید مستمر بوده‌ایم که این امر باعث محدودیت رشد شده و نقص‌هایی را به همراه داشته است؛ در حالی که چارچوب سیاستگذاری به میزان ۸ درصد در سال ۲۰۱۲ ثابت مانده است. بانک مرکزی هند، به هر حال از ابزارهای دیگری استفاده کرده است؛ از جمله قطع نقدینه‌گری بانکهای تجاری تا بتوان تعادل را به نظام وارد نمود. به طور مشابه، علیرغم شیب نزولی سریع رشد GDP در نیمه دوم سال ۲۰۱۲، بانک مرکزی سریلانکا، چارچوب سیاستگذاری خویش را به میزان ۷/۷۵ درصد برای بیشتر سال حفظ کرده است. اما بانک میزان سیاستگذاری خویش را تا نقطه مبنای ۲۵ در اواسط ماه دسامبر پس از رشد نزولی کاهش داد. حتی این موضوع در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۲ مشهود بوده است. بر این اساس انتظار می‌رود که نرخ تورم در نیمه نخست سال ۲۰۱۳ به عنوان نتیجه سیاستهای از قبل تعیین شده، تعدیل یابد تا بتوان تقاضای داخلی را مهار کرد. در مقابل، تعدیل در نرخ تورم مورد قبول بانک مرکزی پاکستان به منظور کاهش میزان سیاست اصلی از طریق افزایش ۲۵۰ مبنایی بین ماه‌های آگوست و دسامبر سال ۲۰۱۲ انجام می‌پذیرد (Haver Analytics and World Bank, 2013).

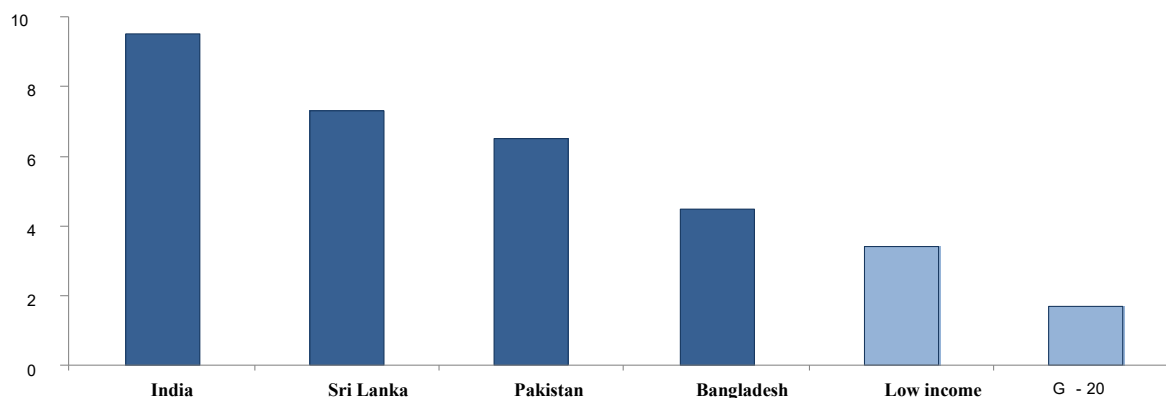
بالا ماندن کمبودهای مالی که نشان دهنده نیاز در راستای تلاشهای مستمر برای کسب ثبات و استحکام

است.

کمبودهای مالی شدید در آسیای جنوبی با دیگر کشورهای در حال توسعه مقایسه می‌شود که قابل توجه است؛ زیرا دولت لزوماتی را فرض می‌کند که باعث کاهش سرمایه‌گذاری خصوصی می‌شود، در حالی که صرفاً مرتبط با فشارهای تورمی به شمار می‌آید. کاهش و کمبودهای دولت مرکزی هند بیش از ۹ درصد GDP برآورد شده است که به صورت معناداری بیش از میانگین نقصان ۱/۷ درصدی برای بازارهای اقتصادی است که به G20 تعلق دارند، که بر مبنای ترسیم مالی صندوق بین‌المللی پول (IMF) مطرح شده‌اند (شکل شماره ۷). هدف ۵/۳ درصد از GDP برای کمبود بودجه دولت مرکزی در سال مالی ۲۰۱۲ اختصاص یافته که در مارس ۲۰۱۳ پایان می‌یابد. طبق این طرح برآورد شده که این کمبود به صورت تدریجی تا ۳ درصد تا سال مالی ۲۰۱۶ کاهش یابد. اما این کمبود و نقصان کاهش نخواهد یافت، در صورتی که رشد با ضعف مواجه شود و درآمدهای مالیاتی و غیرمالیاتی، بالغ بر میزان‌های مورد انتظار بنا شده و یا فشارهای خرج کردن به شدت خود باقی بماند. با وجود تلاشهایی که در راستای ثبات و استحکام به عمل آمده، کمبودهای مالی به میزان ۶ درصد و یا بیشتر در پاکستان و سریلانکا و بیش از ۴ درصد در بنگلادش مشاهده شده است. تخصیص سوبسید (یارانه) علی‌الخصوص در بخش سوخت و به صورت کمتر برای بخش غذایی تحت تأثیر کمبودهای کلی قرار دارند. یارانه‌های تخصیص یافته بیش از ۲ درصد GDP در هند و پاکستان و بیش از ۳/۵ درصد GDP در بنگلادش بر مبنای برآوردهای اخیر بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول تعیین شده است. به علاوه، عدم حضور شرکتهای بخش دولتی در بخش‌های برق و سوخت در کشورهای آسیای جنوبی دارای اهمیت است که دربردارنده بار «کذب مالی» برای حکومتها است (IMF Fiscal Monitor, 2012).

دولتهای آسیای جنوبی قدمهایی برای کاهش این یارانه‌ها برداشته‌اند؛ علی‌الخصوص از طریق افزایش قیمت‌های اجرایی و مصوب برای سوخت، و در بعضی مواقع برای برق این امر مشهود است. به عنوان مثال، سریلانکا قیمت‌های اجرایی سوخت را در اوایل سال ۲۰۱۲ به علت اصلاحات مالی و مجدداً در پایان سال افزایش داده است. بنگلادش اخیراً قیمت‌های سوخت را به علت کاهش بار یارانه‌ای بیشتر کرده است. دولت هند به افزایش قیمت مصوب دیزل تا ۱۴ درصد در سپتامبر ۲۰۱۲ پرداخته، اما هنوز قیمت‌های محلی پایین‌تر از قیمت‌های بین‌المللی قرار دارد. برنامه‌ها در هند به سمت انتقال مستقیم پول نقد در سال ۲۰۱۳ (بر مبنای کارت اعتباری ملی «آدهار»^۱) جایگزین یارانه‌های سوخت فعلی و پرداخت‌ها شده است که انتظار می‌رود این امر باعث شکاف‌های کمتر و پیشبرد اهداف گردد. کاهش کمبودها در کشورهای آسیای جنوبی مستلزم مبارزه قوی‌تر با رایانه‌های سوخت

است. حتی پس از ارزیابی‌های مستمر برای کنترل آنها بار سنگین بر دوش دولت احساس می‌شود. حرکت به سمت مکانیزم‌های قیمت‌گذاری، باعث انعکاس بهتر سطح و تنوع هزینه‌های وارده می‌شود که این امر کمک می‌کند تا ثبات مالی شرکتهای دولتی و خصوصی در این بخش ارتقاء یابد. تلاش‌ها در راستای کنترل کردن کمبودها همچنین مستلزم تلاشها در بخش مالیات است که در برخی کشورها بسیار دارای اهمیت است و باعث حل معضلات به خصوص در پاکستان می‌شود؛ در کشوری که تنها تعداد اندکی از مردم مالیات پرداخت می‌کنند. کشور بنگلادش به تصویب سیاستهای پرداخت مالیات و اصلاحات مدیریت مالی دولتی در سال ۲۰۱۲ با اهداف مشابه پرداخته است (IMF Fiscal Monitor, 2012).

شکل ۷. بالا بودن کسری بودجه در چندین کشور آسیای جنوبی به میزان قابل توجهی در مقایسه با بازار کشورهای G-20
Source: IMF Fiscal Monitor October 2012, IMF Article IV consultations; and World Bank

چالشهای تغییرات در میزان بارش فصلی برای کشاورزی در کشورهای منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی

کشاورزی یکی از شغل‌های رایج نیمی از مردم آسیای جنوبی به شمار می‌آید که تحت تأثیر بارش فصلی و خشکسالی قرار دارد (نوسان‌های بارش) و در سال ۲۰۱۲ و در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. اگرچه سهم بخش کشاورزی در GDP کشورهای آسیای جنوبی به طور یکنواخت در دهه‌های گذشته کاهش پیدا کرده است، باران‌های موسمی ضعیف در سال ۲۰۱۲ فعالیت‌های کشاورزی منطقه‌ای را کاهش داده و رکود اقتصادی را تشدید کرده است. در نتیجه تولیدات غلات برای منطقه به آرامی در حدود یک درصد بین سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۳ کاهش پیدا کرد و بعد از دو سال پیاپی به بیش از ۵ درصد افزایش یافت. طبق گفته وزارت کشاورزی آمریکا که ارزیابی آن در جدول شماره ۱ آمده است، باران‌های موسمی در هند با تأخیرشان سبب بارانی زیر حد متوسط شده است. در نتیجه طبق سنجش وزارت پیمان‌سنجی هند، مشکل جدی و مغایر با مقدار لازم برای تولید غلات وجود دارد. انبارهای ذخیره غذا که از برداشت خوب غلات در سال‌های گذشته پر بوده‌اند به وضعیت تهدید کمبود غذا در هند کمک کرده است و هند را قادر ساخته تا به صادرات برنج ادامه دهد. در پاکستان با رسیدن آخرین باران‌های موسمی در طی چیدن دومین محصول تولید برنج به طور کمی افزایش داشته است که طبق برآورد سازمان کشاورزی و غذای سازمان ملل متحد (FAO) بوده است. تأخیر در باران‌های موسمی در بنگلادش در برداشت آسان در بعضی از مناطق کشت برنج مؤثر بوده که تقریباً $\frac{1}{4}$ تولید برنج کشور را شامل می‌شود (اما به نظر نمی‌رسد که تأثیر محسوس بر بیش از یک سوم تولید برنج کشور گذاشته باشد). اما سریلانکا در سال ۲۰۱۲ به دلیل تأخیر باران‌های موسمی دارای کاهش تولید بود که پیش‌بینی می‌شود کاهش ۳۰ درصد را در برداشته است. طبق گزارش فائو در نپال باران موسمی باعث کاهش تولید برنج در برخی مناطق کشور شده است و در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال گذشته برداشت خوب بوده است (US Department of Agriculture, 2013).

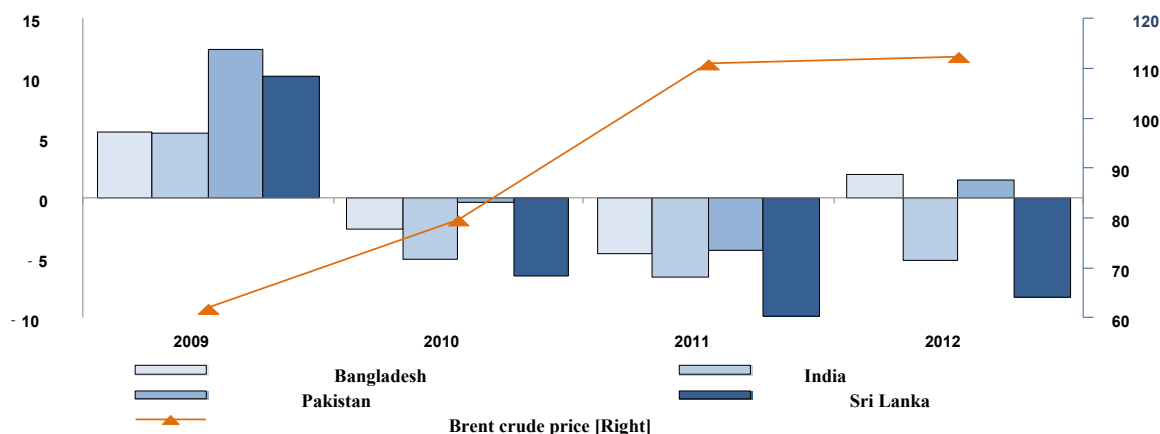
جدول ۵. تعادل دانه‌های مواد غذایی در جنوب آسیا^۱ (میلیون تن)

شاخص	سال	۲۰۰۸-۲۰۰۹	۲۰۰۹-۲۰۱۰	۲۰۱۰-۲۰۱۱	۲۰۱۱-۲۰۱۲	۲۰۱۲-۲۰۱۳
تولیدات		۲۹۲.۱	۲۸۴.۲	۲۹۸.۸	۳۱۵.۸	۳۱۳.۷
درصد تغییرات		۱.۲	-۲.۷	۵.۱	۵.۷	-۰.۷
مصرف		۲۷۹.۴	۲۷۸.۴	۲۹۲.۹	۲۹۶.۲	۳۰۳.۱
درصد تغییرات		-۰.۸	-۰.۳	۵.۲	۱.۱	۲.۳
خالص صادرات		-۲۰.۱	۱	۲.۳	۱۳.۷	۱۳.۷
نتیجه سهام		۴۱	۴۵.۸	۴۹.۴	۵۵.۲	۵۲.۱

Source: US Department of Agriculture (USDA) and World Bank, 2015

تثبیت قیمت بین‌المللی نفت در سال ۲۰۱۲ و کاهش شوک در تجارت با کشورهای منطقه آسیای جنوبی

قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۱۰ میلادی، ۲۹ درصد و در سال ۲۰۱۱ میلادی، ۳۹ درصد افزایش یافت و در سال ۲۰۱۲ به ثبات رسید (شکل ۸)، و باعث کاهش نوسان تجاری شد. با این وجود وضعیت داخلی جاری در جنوب آسیا با کاهش رشد سریع درآمد حاصل از صادرات یا حتی کاهش بحران‌های مالی ناحیه یورو و کاهش رشد اقتصاد جهانی بدتر شد؛ اما رشد واردات با سرعت کمتری کاهش یافت. مقدار کنونی هند تا ۵.۴ درصد GDP در فصل سوم سال ۲۰۱۲ از ۳.۹ درصد فصل دوم سال کاهش یافته، و قیمت صادرات آن کاهش یافته است؛ در صورتی که همچنان واردات به مقدار قبلی خود باقی است، که بر صادرات طلا و نفت تأثیر گذاشته و قیمت نفت با توجه به کاهش سهم آنها افزایش یافته است. سهم پاکستان در GDP، در تقویم سال ۲۰۱۱-۲۰۱۲ میلادی ۲ درصد افزایش یافته است؛ اما یافتن زغال سنگ در پاکستان، در پنج ماهه اول تقویمی سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳ سهم ۴ درصدی در تولید ناخالص ملی را حمایت کرده است (دوره جولای تا نوامبر).

شکل ۸. بدتر شدن شرایط در جنوب آسیا از تجارت در سال ۲۰۱۲ با توجه به تثبیت کاهش قیمت نفت خام

Source: World Bank, 2013

تأثیر جریان منابع پایدار بر وجوه ارسالی مهاجرین در منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی

جریان وجوه ارسالی توسط کارگران مهاجر به جنوب آسیا تقویت شده است. این امر ناشی از جریان‌های مالی در کشورهای نفت‌خیز شورای همکاری خلیج فارس بوده است که از افزایش قیمت نفت خام در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ میلادی بهره برده‌اند و در مقایسه با سطوح سالهای قبل بیشتر بوده است. وجوه ارسالی به جنوب آسیا حدود ۱۰۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ است که افزایشی بالغ بر

۱. توجه داشته باشید: سال بازاریابی محصول در همه کشورها متفاوت است.

۱۲.۵ درصد نسبت به سال ۲۰۱۱ داشته است، و این بزرگترین درصد افزایش در میان تمام مناطق در حال توسعه بوده است (جدول شماره ۶). سهم وجوه ارسالی دریافت شده در جنوب آسیا به طور کلی از کشورهای در حال توسعه از ۱۷ درصد در سال ۲۰۰۵ به ۲۷ درصد در سال ۲۰۱۲ افزایش یافت. علاوه بر این، ادامه تقاضا برای نیروی کار مهاجر در کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، باعث افزایش وجوه ارسالی به هند و همچنین تا حدودی در نتیجه انگیزه‌های ایجاد شده بود که به دلیل کاهش ارزش روپیه هند بیش از ۱۲ درصد در برابر دلار ایالات متحده در سال ۲۰۱۲، در مقایسه با متوسط نرخ روپیه-دلار در سال ۲۰۱۱ میلادی بود. نپال به احتمال زیاد یک اثر مشابه با توجه به روپیه نپال به روپیه هند را تجربه کرده است. ثابت ماندن افزایش وجوه ارسالی بیشتر یا کمتر به کشورهای جنوب آسیا فعلاً موقعیت مالی این کشورها را، به ویژه هنگامی که تقاضا برای صادرات تضعیف می‌شود، حمایت کرده است. وجوه ارسالی مهاجران، منبع مهمی از درآمد و تقاضای داخلی را پاسخگو است؛ به طوری که در نپال (۲۲ درصد از تولید ناخالص داخلی)، بنگلادش (۱۱ درصد)، سریلانکا (۷.۹ درصد) و پاکستان (۵.۷ درصد) را در بر می‌گیرد (Migration and Development Brief 19, World Bank, 2013).

جدول ۶. جریان وجوه ارسالی مهاجرین به جنوب آسیا رشد پایداری را در سال ۲۰۱۲ داشته است (میلیارد دلار آمریکا).

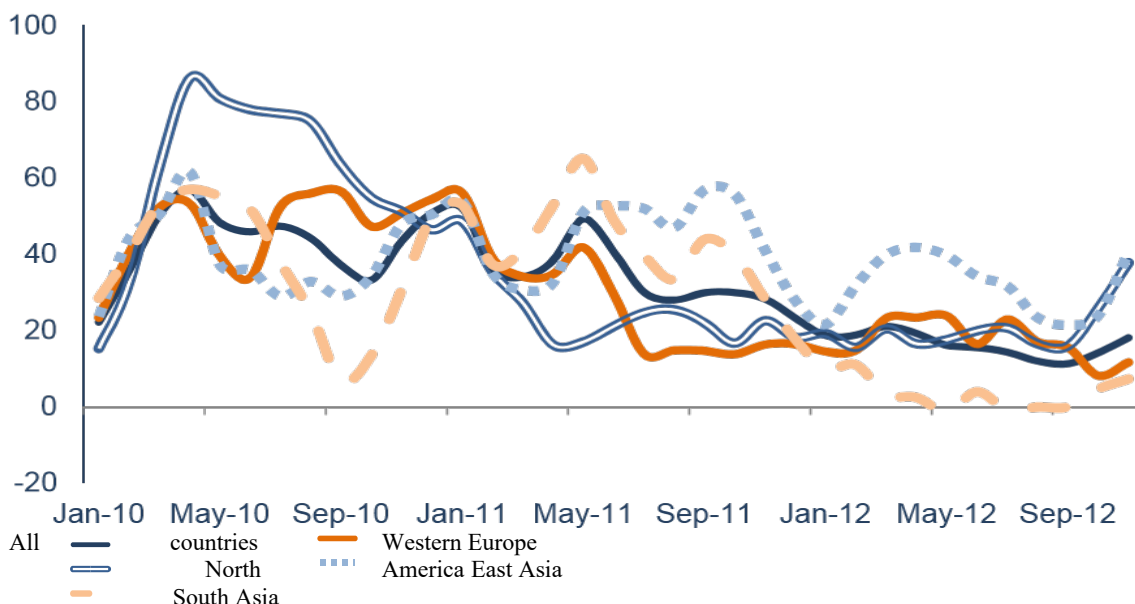
کشورها	سال	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲
بنگلادش	۴.۳	۵.۴	۶.۶	۸.۹	۱۰.۵	۱۰.۹	۱۲.۱	۱۳.۷	
هند	۲۲.۱	۲۸.۳	۳۷.۲	۵۰	۴۹.۵	۵۴	۶۳	۶۹.۸	
نپال	۱.۲	۱.۵	۱.۷	۲.۷	۳	۳.۵	۴.۲	۵.۱	
پاکستان	۴.۳	۵.۱	۶	۷	۸.۷	۹.۷	۱۲.۳	۱۳.۹	
سریلانکا	۲	۲.۲	۲.۵	۲.۹	۳.۴	۴.۲	۵.۲	۶.۳	
آسیای جنوبی	۳۴	۴۳	۵۴	۷۲	۷۵	۸۲	۹۷	۱۰۹	
سهم آسیای جنوبی در در کشورهای در حال توسعه	۱۷.۱	۱۸.۳	۱۸.۹	۲۱.۶	۲۳.۸	۲۴.۱	۲۵.۴	۲۶.۸	

Source: Migration and Development Brief 19, World Bank, 2013

کند شدن جریان منابع مالی گردشگری در سریلانکا

گردشگری، یک منبع قابل توجهی از درآمد برای کشور سریلانکا است، که پس از جنگ داخلی (شهری) رونق گرفت، گردشگری در حال رشد بوده و این رشد ۴۶ درصد در سال ۲۰۱۰ میلادی و ۳۱ درصد در سال ۲۰۱۱ بوده است. با این حال، سرعت افزایش توریست در سپتامبر ۲۰۱۲ به رقم ۱۱ درصد کاهش یافته است (شکل شماره ۹). گردشگران جدید از اروپای غربی (۳۷ درصد از کل توریستها بوده‌اند که روندی آهسته بوده است و گردشگران از دیگر کشورهای جنوب آسیا (۲۶ درصد از کل توریستها را در بر گرفته است، که عملاً متوقف شده، و عمدتاً به دلیل کاهش رشد اقتصادی در هند بوده است. با این حال، ورود توریستها از ایالات متحده و کشورهای شرق آسیا به شدت در ماههای اخیر، باعث افزایش درآمد قابل توجهی در کشورهای مبدأ شده است. در نتیجه، سال به سال رشد گردشگران ورودی به سریلانکا کاهش داشته که به ۱۸ درصد در ماه نوامبر رسیده است.

Tourism arrivals, year-on-year change (Percent)

شکل ۹. کاهش تعداد گردشگران ورودی به سریلانکا (به خصوص از هند) در سال ۲۰۱۲

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

پایدار ماندن جریان سرمایه به جنوب آسیا در سال ۲۰۱۲ میلادی، با توجه به جریان قوی سهام در هند

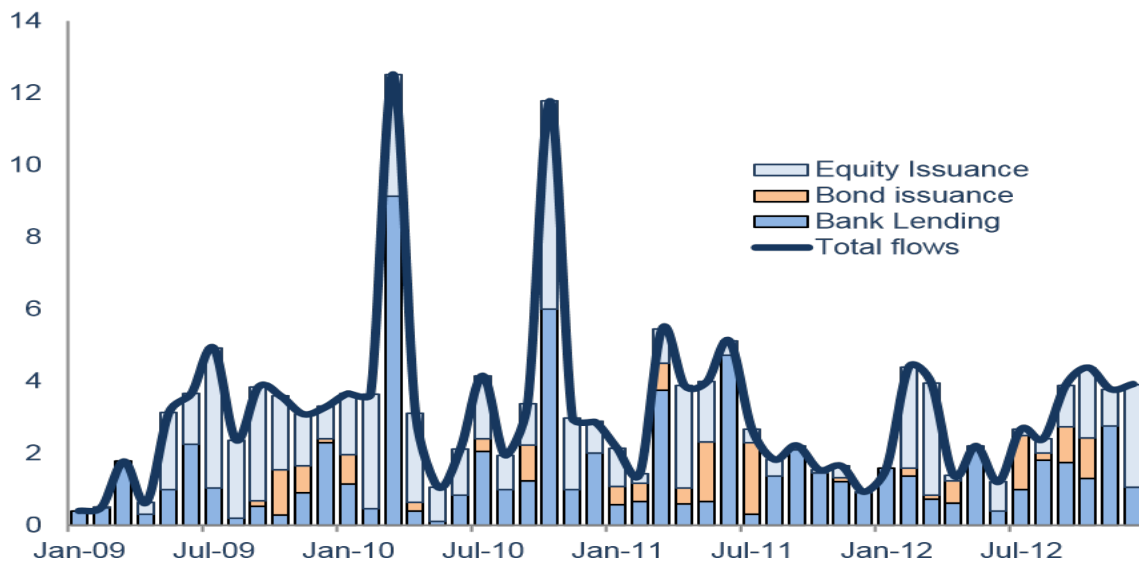
جریان‌های سرمایه خصوصی نقش مهمی را برای ثبات تعادل منطقه در موقعیت پرداختها و میزان کسری حساب جاری در جنوب آسیا (به ویژه در هند) بازی می‌کند. جریان خالص سرمایه خصوصی در این منطقه ۷۲.۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ باقی مانده است (در سال ۲۰۱۱ میلادی ۷۲.۵ میلیارد دلار بوده است). به عنوان نمونه می‌توان از افزایش جریان سهام، جبران کاهش وام دهی بانک‌ها و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نام برد (جدول شماره ۷). ورود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به جنوب آسیا در سال ۲۰۱۲ میلادی به ۱۷ درصد کاهش یافت، درحالی‌که وام‌دهی بانک بین‌المللی ۳۴ درصد بزرگتر در میان بخش بانکی اروپا بوده است. در مقابل، جریان سهام خالص به جنوب آسیا افزایش یافت و براساس برآوردها ۱۱.۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲، که عکس جریان خالص خروجی در سال ۲۰۱۱ میلادی با ۴.۸ میلیارد دلار بوده است. در حال حاضر با وجود رشد ضعیف و موقعیت مالی رو به وخامت، جریان حقوق صاحبان سهام در بازار سهام داخلی در هند پس از پاره‌ای اصلاحات که از سپتامبر تا اکتبر سال ۲۰۱۲ اعلام شد، به حالت عادی بازگشت (شکل شماره ۱۰). با توجه به داده‌ها و اطلاعات بانک مرکزی هند جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در سه ماه سوم سال به شدت سرعت گرفت. به هر حال در پاکستان، جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کاهش یافت و در یک دوره طولانی مدت ادامه پیدا کرد (سال ۲۰۰۸)، که منعکس‌کننده وضعیت امنیتی نامشخص، چشم‌انداز ضعیف رشد و کمبود گسترده برق است (شکل شماره ۱۰) (World Bank, 2015).

جدول ۷. جریان سرمایه خالص در آسیای جنوبی (میلیارد دلار)

شاخص	سال	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جریان سرمایه	۶۴.۷	۸۹.۸	۱۰۰.۴	۷۸.۳	۷۵.۲	۸۹.۱	۱۰۵.۹	۱۱۷.۹	
جریان خصوصی خالص	۵۵.۹	۷۸.۹	۹۰.۷	۷۲.۵	۷۲.۶	۸۷.۳	۱۰۴.۷	۱۱۷.۳	
جریان سهام خالص	۳۵	۶۳.۴	۶۰.۳	۳۰.۹	۴۱.۱	۵۳.۳	۶۳.۵	۷۶.۴	
جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی	۵۰.۸	۳۹.۳	۳۰.۴	۳۵.۷	۲۹.۷	۳۶.۹	۴۲.۹	۵۱.۸	
جریان سهام کار خالص	-۱۵.۸	۲۴.۱	۲۹.۹	-۴.۸	۱۱.۵	۱۶.۴	۲۰.۶	۲۴.۶	

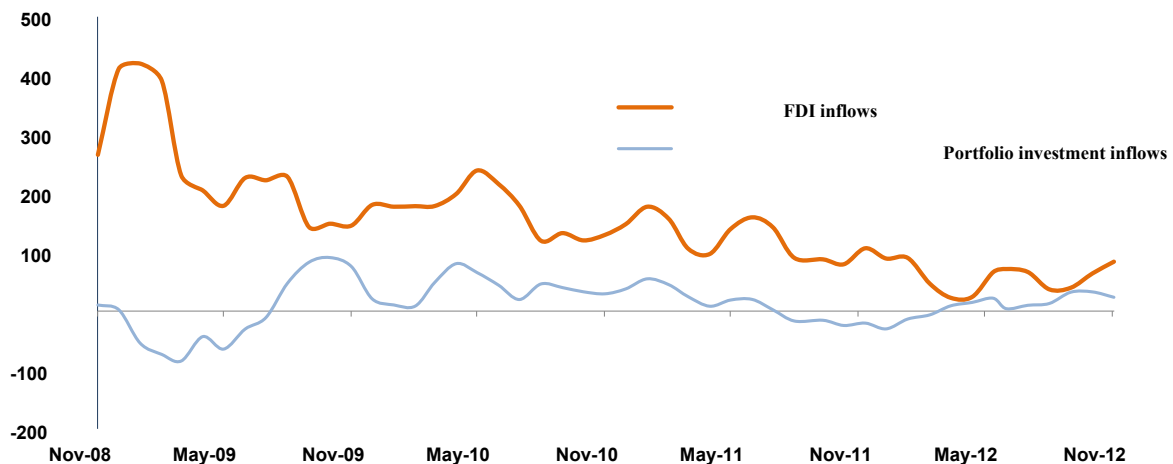
سال	۲۰۰۸	۲۰۰۹	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
سرمایه‌گذاران خصوصی خالص	۲۰.۸	۱۵.۵	۳۰.۴	۴۱.۶	۳۱.۵	۳۴	۴۱.۲	۴۰.۹
سهام	۱.۷	۱.۹	۱۰.۱	.۷	.۲	.۹	۱.۵	۲.۹
بانک‌ها	۱۱.۲	۱۰.۹	۸.۶	۱۸.۴	۱۲.۱	۱۵.۴	۱۶.۵	۱۶.۶
جریان کوتاه‌مدت بدهی‌ها	۸	۲.۷	۱۱.۸	۲۲.۵	۱۹.۴	۱۷.۸	۲۳.۱	۱۸.۳
دیگر خصوصی‌ها	-۰.۵	-۰.۱	-۰.۵	-۰.۳	-۰.۲	-۰.۱	.۱	.۱
جریان رسمی خالص	۸.۸	۱۱	۹.۶	۵.۸	۲.۶	۱.۸	۱.۲	.۶
بانک جهانی	۱.۴	۲.۴	۳.۳	۲	.۹	-	-	-
صندوق بین‌المللی پول	۳.۲	۳.۶	۲	۰	-۰.۲	-	-	-
دیگر سازمان‌ها	۴.۲	۴.۹	۴.۴	۳.۷	۱.۹	-	-	-

Source: World Bank, 2015

شکل ۱۰. جریان رشد سرمایه در آسیای جنوبی (میلیارد دلار آمریکا)

Source: Dealogic and World Bank

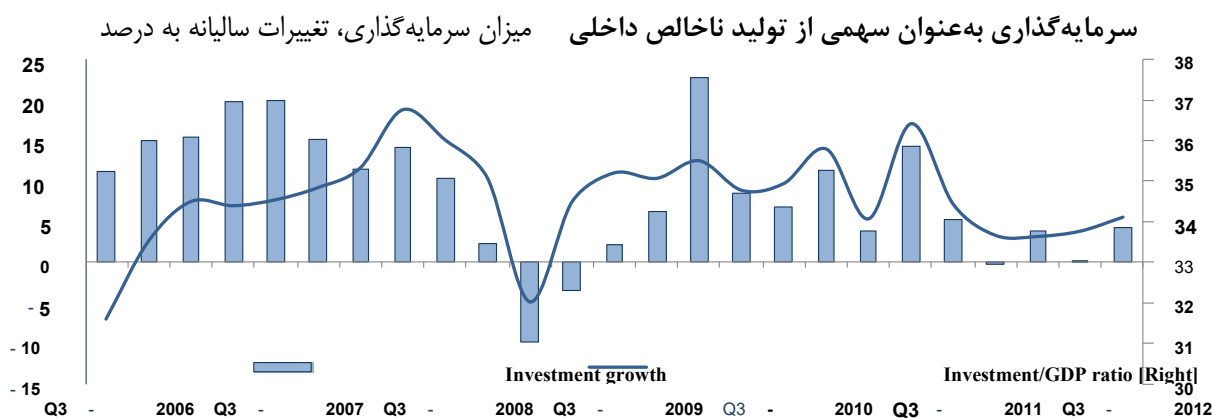
شکل ۱۱. سرمایه‌گذاری خارجی در پاکستان (میلیون دلار آمریکا)

Source: Haver Analytics and World Bank, 2013

بحث

براساس یافته‌های مقاله، رشد تولید ناخالص داخلی جنوب آسیا رو به افزایش بوده است؛ به طوری که در سال ۲۰۱۳ میلادی به ۵.۷ درصد نسبت به ۵.۴ درصد در سال ۲۰۱۲ قرار داشته است و در سال ۲۰۲۴ به ۶ درصد رسیده است (جداول شماره ۱ و ۲ و ۴). از جمله محدودیت‌های خارجی در رشد اقتصادی منطقه می‌توان به نامشخص بودن وضعیت محیط‌زیست، بن‌بست طولانی خطرات مالی در ایالات متحده و امکان ظهور مجدد بحران در منطقه یورو، اشاره کرد. انتظار می‌رود کمبود برق به تدریج در طی زمان و با ادامه اصلاحات ساختاری و گسترش ظرفیت و بهبود ثبات مالی در کشورهای جنوب آسیا در این بخش، برطرف شود؛ اما این محدودیت به احتمال زیاد در کوتاه‌مدت همچنان باقی خواهد ماند. همراه با برطرف شدن رکود تدریجی در اقتصاد جهانی، رشد تولید ناخالص داخلی منطقه ژئوپولیتیکی جنوب آسیا، به ۶.۴ درصد و ۶.۷ درصد به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی رسیده است. البته برای سرعت بخشیدن به آن، بهبود تدریجی در تقاضای جهانی برای صادرات جنوب آسیا، مورد حمایت قرار گرفت؛ برای این منظور نیاز به اصلاحات سیاسی، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری قوی‌تر، و بازگشت به تولید طبیعی کشاورزی است.

محاسبه رشد تولید ناخالص داخلی هند بر اساس عامل هزینه مصرف، که ۵.۳ درصد در سه ماهه سوم سال ۲۰۱۲ بوده، نتیجه تشدید عملکرد نسبتاً ضعیف تراز پایین در کشاورزی، صنعت، معدن و خدمات بوده است. رشد اقتصادی در سال مالی ۲۰۱۲ و در پایان مارس ۲۰۱۳ میلادی ۵.۴ درصد بوده است، که ضعیف‌ترین رشد در نزدیک به یک دهه اخیر بوده است. رشد تولید ناخالص داخلی هند در سال مالی ۲۰۱۳ با ۶.۴ درصد، تقویت و بهبود یافت، با توجه به این که شرایط دشوار اقتصاد جهانی وجود داشت. بنابراین طیف وسیعی از اصلاحات سیاسی در نیمه دوم سال ۲۰۱۲ میلادی آغاز شد، از جمله آزادسازی مقررات برای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در خرده‌فروشی، حمل‌ونقل هوایی و بخش رادیو و تلویزیون، افزایش در قیمت دیزل، اداره و جیره‌بندی یارانه‌های گاز مایع (LPG)، تلاش برای محدود کردن یارانه سوخت، تصویب اصلاحات بخش بانکی در مجلس، ایجاد یک کمیته در سطح بالا برای پاکسازی آهنگ سریع برای پروژه‌های زیربنایی در کابینه، و حرکت به سوی انتقال مستقیم پول نقد برای کاهش نشتی و هدف قرار دادن بهبود یارانه‌ها و پرداخت‌های رفاهی. همان‌طور که بحث شد، جهش در اصلاحات به طور موقت اعتماد سرمایه‌گذاران را ترمیم می‌کند و منجر به افزایش جریان حقوق صاحبان سهام می‌شود.

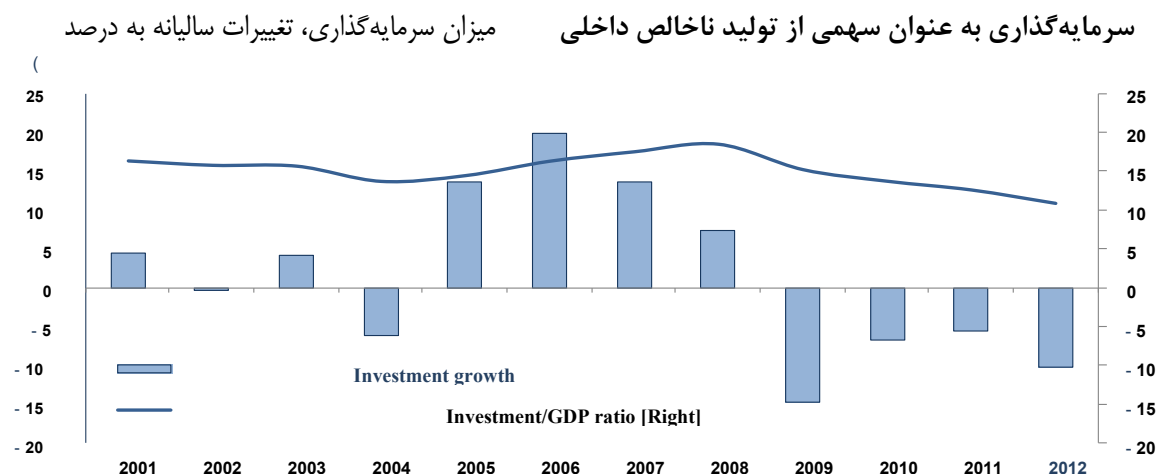

شکل ۱۲. رشد سرمایه‌گذاری ضعیف در هند

Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

در پاکستان رشد تولید ناخالص داخلی در سال مالی ۲۰۱۳-۲۰۱۲ در مقایسه با ۳.۷ درصد در سال مالی ۲۰۱۲-۲۰۱۱ ثابت باقی مانده است و در سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ نزدیک به ۴ درصد بوده است، که سرعت نسبتاً کندی را در مقایسه با مناطق مشابه دارد. وضعیت آب‌وهوا، سرمایه‌گذاری ضعیف، شکاف در زیرساخت، نگرانی اعتبار مستقل، و کسری زیاد در بودجه، همچنان به عنوان موانع مطرح برای بهبود پایدار در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و عملکرد اقتصادی هستند. کمبود برق و گاز برای بخش صنعت و

کشاورزی، چالش‌های اقتصاد کلان از جمله کسری بودجه و تورم بالا، و عدم امنیت پایدار، فعالیت‌های کسب‌وکار مولد را مختل کرده است. عمدتاً به عنوان یک نتیجه جانبی از عوامل داخلی، سرمایه‌گذاری به عنوان سهمی از تولید ناخالص داخلی نزدیک به یک سوم بین دوره سال مالی ۲۰۰۸-۲۰۰۷ و ۲۰۱۲-۲۰۱۱ سقوط کرد (شکل شماره ۱۳). این کاهش در سرمایه‌گذاری، مگر اینکه از طریق پیشرفت‌های پایدار در عملکرد اقتصاد کلان و سیاست‌های درست و نیز بررسی شکاف زیرساخت‌ها، پیامدهای منفی برای ظرفیت تولیدی و رشد بالقوه تولید در افق پیش‌بینی‌ها امکان‌پذیر باشد. همچنین تلاش‌های هماهنگ برای مقابله با کمبود برق و محدودیت عمده در رشد، به منظور بالا بردن سرعت رشد پایدار کمک می‌کند.

شکل ۱۳. رشد سرمایه‌گذاری ضعیف در پاکستان
Sources: Haver Analytics and World Bank, 2013

در بنگلادش رشد تولید ناخالص داخلی از ۶.۳ درصد در سال مالی ۲۰۱۲-۲۰۱۱ به ۵.۸ درصد در سال مالی ۲۰۱۳-۲۰۱۲ کاهش داشته است، که بخشی از این کاهش به دلیل اعتدال در صادرات ناشی از سوءمدیریت محیط‌زیست جهانی بوده است. اگر چه در بنگلادش صادرات در سال ۲۰۱۲ ضعیف بود، جریان ثابت تقاضای داخلی توسط وجوه ارسالی مهاجران و با عملکرد نسبتاً باثبات کشاورزی حمایت شد. محدودیت‌های خارجی تشدید شده است از جمله با تنگنانهایی همچون زیرساخت‌های ناکافی، و عدم اطمینان سیاسی. براساس برآوردها، پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی بنگلادش به ۶.۲ درصد در سال مالی ۲۰۱۴-۲۰۱۳ برسد، و با ادامه مسیر آهسته خود در اقتصاد جهانی به ۶.۵ درصد در سال ۲۰۱۵-۲۰۱۴ برسد. در سال ۲۰۱۲ در سریلانکا رشد تولید ناخالص داخلی ۶.۱ درصد بوده است. واردات سریلانکا نیز به دلیل تقاضای ضعیف داخلی کم بوده است، و اقداماتی برای محدود کردن واردات و کاهش ارزش پول داشته است. قطع برق ناشی از خشکسالی در ظرفیت تولید برق آبی نیز اثر منفی بر فعالیت‌های اقتصادی داشته است. اگر چه سیاست‌های اصلاحی در سریلانکا به عنوان یک عامل برای افزایش رشد در سال ۲۰۱۲ عمل کرده است، آنها نیز به احتمال زیاد، نیازمند به تقویت در افق پیش‌بینی شده هستند. انتخاب گردشگری در افق پیش‌بینی نیز به فعالیت‌های اقتصادی در این جزیره کمک خواهد کرد. به عنوان عاملی برای رونق اقتصادی، می‌توان از سرمایه‌گذاری و بازسازی زیرساختها، پس از درگیری‌های سیاسی، اشاره کرد که به تدریج دلالت بر سرعت پایدار رشد در اقتصاد کلان این کشور خواهد داشت. در نپال عملکرد اقتصادی نسبتاً ضعیف باقی مانده است؛ سرمایه‌گذاری ضعیف و تنگنانهایی زیرساخت‌های کسب‌وکار، اعتماد به نفس را کاهش داده‌اند که تأثیرات منفی بر سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های صنعتی داشته است. پس از یک دوره افزایش در رشد که به ۴.۶ درصد در سال مالی ۲۰۱۲-۲۰۱۱ رسید و آن هم به طور عمده ناشی از برداشت قوی کشاورزی و رشد خدمات بود (در بخش حمایت وجوه ارسالی مهاجران)، رشد تولید ناخالص داخلی به حدود ۳.۸ درصد در سال مالی ۲۰۱۳-۲۰۱۲ رسید، هرچند که رشد محصولات کشاورزی با روند بلند مدت خود بازدهی داشت، اما عملکرد صنعتی همچنان ضعیف باقی مانده است. پس از آنکه

وضعیت اقتصادی و سیاسی روندشان شروع به عادی شدن کرد، رشد تولید ناخالص داخلی به حدود ۴.۳ درصد در سال مالی ۲۰۱۵-۲۰۱۴ رسیده است. انتظار می‌رود که وجوه ارسالی منابع مالی مهاجران به عنوان منبع پایدار و قابل توجهی همراه با درآمد گردشگری، برای پشتیبانی تقاضای مصرف در طی این دوره بالاترین نسبت باقی می‌ماند و همچنین پوششی برای واردات فرآورده‌های نفتی و کسری تجاری مالی با هند خواهد بود.

و اما افغانستان در یک حالت گذار است که شامل تحویل مسئولیت‌های امنیتی از نیروهای بین‌المللی به دولت افغانستان است. این فرایند به طور قابل توجهی توسط عدم اطمینان سیاسی و امنیتی مشخص می‌شود. با این حال، در سال ۲۰۱۲، اقتصاد افغانستان یک رشد به شدت فوق‌العاده به عنوان یک نتیجه خوب در بر داشت. رشد واقعی تولید ناخالص داخلی در حدود ۱۱ درصد برآورد شد، که افزایش قابل توجهی را نسبت به ۷.۳ درصد در سال ۲۰۱۱ داشت، که نتیجه خوبی در بر داشت. به طوری که برای افغانستان نزدیکی به مرز خودکفایی مواد غذایی را به ارمغان آورد و همچنین کند شدن روند نرخ تورم به ۴۶ درصد در ژوئیه سال ۲۰۱۲ بر اساس نرخ سالیانه، اگر چه نرخ تورم با ۵.۴ درصد در ماه سپتامبر اندکی تقویت شد. چشم‌انداز میان مدت برای افغانستان با احتیاط، خوش‌بینانه باقی مانده است. بودجه کافی برای پر کردن تأمین فاصله مالی (غیرنظامی) افغانستان (در حدود ۴ میلیارد دلار در سال به طور متوسط در طول سال بعد)، و این نشان می‌دهد که دولت برای حفظ ارائه خدمات و منافع توسعه اقداماتی را انجام داده است.

نتیجه‌گیری

چشم‌انداز اقتصادی برای منطقه ژئوپولیتیکی جنوب آسیا، در ارتباط با چند موضوع آسیب‌پذیر و همراه با خطرانی قرار دارد. از جمله خطرات، خطرات داخلی است که از این میان باید از شرایط تثبیت مالی بدون برنامه‌ریزی نام برد. اگرچه دولت‌ها در سراسر منطقه، متعهد به اقداماتی برای تثبیت مالی، با توجه به انتخابات دو سال آینده در چند کشور آسیای جنوبی هستند، فشار برای اجرای این اقدامات، می‌تواند هزینه‌های مردمی را افزایش دهد؛ هر چند فروکش کردن این موضوع دشوار است. علاوه بر این، رشد به نوبه خود ضعیف‌تر از آنچه پیش‌بینی شده، بوده است؛ اگرچه بالا بردن درآمد با اقدامات برنامه‌ریزی شده (به‌عنوان مثال، طرح عدم سرمایه‌گذاری برای شرکت‌های دولتی) قابل تحقق نیست، می‌تواند منجر به کسری بیشتر بودجه و افزایش بدهی‌های دولت شود، که به طور بالقوه عواقب جانبی برای اعتبار مستقل است. یکی دیگر از خطرات داخلی، برای محصولات کشاورزی است، که به علت کمبود بارندگی از حد انتظار و یا خشکسالی در افق پیش‌بینی بوده است، که می‌تواند پیامدهای منفی برای درآمد و اشتغال روستایی، افزایش قیمت مواد غذایی، تورم، بار مالی یارانه‌ها، و به طور کلی برای رشد اقتصادی داشته باشد.

از خطرات خارجی، می‌توان به بن‌بست مالی طولانی مدت در ایالات متحده اشاره کرد که خطر فوری برای اقتصاد جهانی است، و به نوبه خود برای چشم‌انداز اقتصادی آسیای جنوبی نیز خطر به شمار می‌رود. یک فرض اساسی این است که برنامه معتبر میان‌مدتی برای بازگرداندن پایداری مالی در ایالات متحده برای اجازه استقرار دولت اتخاذ گردد تا در پایان فوریه سال ۲۰۱۳ به توافق دست یابند (نگاه کنید به متن اصلی چشم‌انداز اقتصاد جهانی در گزارش ژانویه سال ۲۰۱۳). حالتی دیگر که تنها در کوتاه‌مدت جواب می‌دهد، رهایی از قانون سقف بدهی موافقت شده است که بدون تردید باقی می‌ماند و بخش قابل توجهی از مالیات و سیاست‌های مالی در آینده می‌تواند ۲.۳ درصد از رشد تولید ناخالص داخلی ایالات متحده نسبت به زمان شروع مطالعه را اصلاح کند، و همچنین کاهش ۱.۴ درصد رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۳. این سناریوی برای کاهش تقاضای صادرات به جنوب آسیا و قطع جریان‌های مالی به منطقه است. به طور کلی، رشد آسیای جنوبی ۴ درصد پایین‌تر از زیر خط پایه خواهد بود. منبع خطر بیرونی دیگر برای آسیای جنوبی، احتمال تجدید بحران منطقه اتحادیه اروپا است که بر اساس افق دید پیش‌بینی شده است. منطقه اتحادیه اروپا بزرگترین شریک صادرات آسیای جنوبی به شمار می‌رود و تجدید بحران بازار مالی در منطقه اتحادیه اروپا با تجارت و کانال‌های مالی بر آسیای جنوبی تأثیر می‌گذارد. نزول در قیمت‌های نفت خام به خاطر اینکه ضعیف‌تر از رشد طراحی شده جهانی است که هم با دو سناریوی بالا، و هم دیگر حوادث پیش‌بینی نشده به وجود آمده‌اند که به وضعیت صورت‌حساب رایج کشورهای آسیای جنوبی سود می‌رساند و بار مالیاتی یارانه‌های سوختی را کاهش می‌دهد. اگر فعالیت اقتصادی مهاجران در کشورهای صادرکننده نفت منطقه خلیج فارس کاهش یابد و مطالبات برای مهاجران جویای کاری از راه گفت‌وگو پذیرفته نشود، قیمت‌های

کمتر نفت خام نیز بر پول‌های فرستاده شده از سوی مهاجران اثر می‌گذارد. بنابراین رشد اقتصادی کشورهای منطقه ژئوپولیتیکی آسیای جنوبی، به استثنای هند، چشم‌انداز خوبی را نشان نمی‌دهد.

قدردانی

نویسنده مقاله از معاون محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی برای حمایت‌های مالی و معنوی قدردانی می‌نماید.

تعارض منافع

برای نویسنده مقاله تعارض منافی وجود ندارد.

منابع

- Claval, Paul (2005). *La Géographie du XXIe Siècle*; Translated by Hassan Sadough and Nini, Tehran: Shahid Beheshti University Press, first edition. [in Persian]
<https://www.worldbank.org/en/region/sar/publication/south-asia-development-update>, APRIL 2024
- Jalali, Reza; (undated); What is and examples of the theory of hegemonic stability; Encyclopedia. [in Persian]
- Liliyan, Neda et al. (2022). Presenting a model of foreign direct investment and economic growth in developing countries with the mediating role of human capital and information and communication technology; **Journal of Quantitative Economics** (formerly Economic Surveys), Fall, Volume 3, Issue 19, pp. 125-153. <https://doi.org/10.22055/jqe.2021.32814.2225>. [in Persian]
- Mahkouei, Hojat and others (2011). Geopolitics of Oil and Creating Challenges in the Relations of the Persian Gulf Coastal Countries; Collection of papers of the Seventh National Conference of the Persian Gulf, May 10, Tehran: Jihad Daneshgahi Publications. [in Persian]
- Mojtahedzadeh, Pirouz (2012). Philosophy and Function of Geopolitics (Concepts and Theories in the Age of Cyberspace); Tehran: Samt Publications, First Edition. [in Persian]
- Omidbakhsh, Esfandiari. (2005) Political Economy of the World Trade System and Iran's Foreign Trade; Tehran: Iran Newspaper Publications, First Edition. [in Persian]
- Qanbarloo, Abdullah (2006). Hegemonic Stability in the US Economic-Security Strategy; **Quarterly Strategic Studies**, Year 9, Issue 4, Winter, pp. 857-900. 20.1001.1.17350727.1385.9.34.6.9. [in Persian]
- Rathi Tehrani, Habib (2009). Antonio Gramsci's Theory of Hegemony; Social Sciences Monthly Book, No. 16, July. [in Persian]
- Rosamond, Ben (2017). Hegemony; <https://www.britannica.com/topic/hegemony>
- Saei, Ahmad and Torabi, Qasem (2010). Theory of Hegemonic Stability and Crisis in the Global Economic System; Politics, **Journal of the Faculty of Law and Political Sciences**, Volume 40, Issue 4, Winter, pp. 143-160. [in Persian]
- Tahmasebi, Ali; Mahkouei, Hojat; Abbasi, Alireza and Simber, Reza (2022). An Analysis of the Foreign Policy Approach of the Islamic Republic of Iran in the South Asian Region; Quarterly Journal of Fundamental and Applied Studies of the Islamic World, Year 4, Issue 12, Summer, pp. 107-131. 153.341682.2022.FASIW/22034.10/org.doi://h. [in Persian]
- www. Economist Intelligence Unit, (2012)
- www.IMF Fiscal Monitor October 2012, IMF Article IV consultations; and World Bank
- www.UN World Tourism Organization. (2015)
- www.UNITC, Comtrade and World Bank. (2013)
- www.World Bank and Datastream. (2015)